

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

6116 ST. CLAIR AVENUE • P.O. BOX 03206 • CLEVELAND, OHIO 44103

Vol. LXIX

Liepa - July 19, 1984

Nr.27

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DĖL ATEITIES VIZIJŲ

Kas galėtų pakeisti sovietinę sistemą?

Vytautas Meškauskas

Neseniai (birželio 14 d. Nr.) buvome sustoję prie A. Štromo — B. Railos polemikos AKIRAČIUOSE apie Lietuvos ateitį. Štromą, paties Sniečkaus globotinį (nuo 1944 m. rugpjūčio 2 d. jis pas juos gyveno), ir jaunystėje įsitikinusi marksisą, reikia laikyti sovietinės sistemos žinovu.

Jei jis sako:

„...mes tvirtai tikime, kad Sovietų imperija subyrės ir be jokio karo, iš vidaus, — kaip subyra visos dirbtinės politinės sistemos, neturinės šaknų tautose, kuriose jos bando įsiviešpatauti, — ir todėl mes siejame savo laisvės viltis išimtinai su tuo įvykiu, kuris neturėtų jau būti už kalnų”

— norisi jam patikėti, nors iki šiol, galvodami tuo klausimu, mes paprastai įsivaizduodavome kokią nors pagalbą iš Vakarų, kuri konkrečiai turėtų pasireikšti kokiais nors kariniais veiksmais. Polemikoje Raila pasirodė dar to seno tikėjimo šalininkas, bent iš dalies. Girdi:

„Karas gali įvykti. Nebūtinai iškart prasidėti tarp...SSSR ir Amerikos. Didieji karai dažniausiai prasideda nuo kibirkščių periferijose ir, kai paliečia skaudžias vietas, nebesustabdomai užsiliepsnoja ligi pasaulinių.”

Žinia, gali taip atsitikti, ypač jei viena pusė nepasitenkintų kokių lokalinių laimėjimų amžinose grumtynėse, bet norėtų jį toliau praplėsti, tačiau kol kas taip neatrodo.

Šioje vietoje jau kalbėjome apie vokiečių ir prancū-

zų 'karinių disidentų' pažiūras, kurie mano, kad sovietai negali tikėtis greitos pergalės Centro Europos fronte konvencionaliniais ginklais. Pavojišgesnė padėtis dabar žinovų yra laikoma Pietuose, kur yra silpni NATO nariai Graikija ir Turkija, ir kurių tarpusavio santykiai yra labai blogi, o Graikijos laikysena prieš JAV sukėlė Washingtono nemažą pasipiktinimą. Liepos 7 d. vasarai nutrauktoje Europos Saugumo Konferencijoje Stockholme sovietai tai sričiai kreipė nemažai dėmesio, norėdami apriboti JAV laivyno judėjimą Viduržemio jūroje.

Visai užmiršti karines galimybes neleidžia ir pačios Sovietų Sąjungos labai karinga laikysena, nors greičiausiai ją padiktavo vidaus sumetimai. Tikras ar tariamas karo pavojus leidžia iš piliečių reikalauti daugiau drausmės ir pasiaukojimo.

Tai, žinoma, kalba už štromo tezę, nors jis konkrečiai nesako, kas 'atsitiks'. Už tat paieškokime pavyzdžių. Pirmiausia į galvą ateina Jugoslavija, kuri panašiai kaip Sovietija yra daugiatautė valstybė. Komunistinės ideologijos joje nedaug liko, tačiau partijos ir valstybės biurokratija toliau laikosi. Gyvenimas pasidarė lengvesnis, bet ir apetitas auga bevalgant. Reikia atsiminti, kad Jugoslavija yra įsiskolinusi Vakarams per 18 bilijonų dolerių, už kuriuos net ir nušimčių nepajėgia mokėti. Tarptautiniam Monetari-

niam Fondui ir Pasauliniam Bankui sukanč galvas kaip Jugoslavija galėtų sau padėti, nustatyta, kad jos įmonėse dirba apie 30% žmonių daugiau negu reikėtų. Darbo našumo pakėlimas tačiau padidins bedarbių skaičių, kas ir diktuotiniame krašte yra labai nepopuliaru. Prie sunkumų prisideda ir tautiniai nesusipratimai, pvz. daugiau civilizuotoje Slovėnijoje bedarbių esą tik 1,6%, tuo tarpu kitose Jugoslavijos valstybėse ir provincijose ūkinė būklė yra žymiai sunkesnė.

Pagal tą pavyzdį galima įsivaizduoti, kas atsitiktų šiandien Lietuvoje, jei ji galėtų laisviau ir savarankiškiau tvarkytis. Biurokratijos aparatas nepaprastai išpūstas. Tas pats ir prekybos ir pramonės institucijose. Net ir masės yra pripratusios gauti tam tikrą pragyvenimo minimumą, kurį laiko sau reikalingu ir nepamainomu nors dėl to ir reikėtų pakęsti vergiją.

Tai turbūt paaiškina kodėl sovietinė santvarka vis dar laikosi. Sovietijos GNP — visos tautos pajamos už gaminius ir patarnavimus yra žemesnis net už satelitų (už Rytų Vokietijos net du kartus) jau nekalbant apie kapitalistinius kraštus. Smarkiau čia dirbti skatina uždarbio skirtumas. Sovietijoje žmonės ramina mi mitu, kad nors mažiau uždirbama, bet lygiau pasidalinama, kas, žinoma, nėra teisinga. Reikia tačiau didesnio sukrėtimo, kad pakeitus nusistovėjusią tvarką.

A. A. Juozas Augustinavičius

Į amžinuosius namus...

(A.a. inž. Juozą Augustinavičių palydinti)

AURELIJA BALASAITIENĖ

Jis statė namus, vienuolynus ir bažnyčias. Jis mylėjo gyvenimą ne kaip kasdieninių malonumų gausybės ragą, bet kaip turiningą ir planingą žmogiškosios buities šaltinį, iš kurio semdamas krikščioniškos moralės ir tautinės ištikimybės turtus, paliko neišdildomus pėdsakus žemėje. "Jis buvo nuostabiai geras savo šeimai", sako nuliūdusi dukra. "Ar galima įvaizduoti geresnį ir ištikimesnį draugą", per ašaras klausia iš toli į laidotuves atvykęs bičiulis. "Requiem aidi jo paties statytos bažnyčios skliautuose", pagalvoju aš.

Š. m. liepos 11 dienos vakare, po trumpos, bet sunkios ligos, amžiams užmerkė akis inž. Juozas Augustinavičius, giliam liūdesy palikdamas savo dukras Eglę Schnyder ir Birutę Flynn su šeimomis, gimines, bičiulius, pažįstamus ir idėjos draugus. Kai 1948 metais į Clevelandą iš Memmingeno atvyko Juozas Augustinavičius su žmona Aldona ir dukrelėmis, jis jau buvo aps išarvavęs inžinieriaus diplomu ir profesinio darbo

patirtimi. Lietuvos ažuolą primenantis žemaitijos sūnus, į Naująjį Pasaulį atsinešė ne vien Europos kultūros pagrindus ir lietuviškos kultūros šaknis, bet taip pat tvirtą būdą, meilę darbui ir tikrą žemaitišką užsispyrimą savo sugebėjimus panaudoti bendram visų labui. O Lietuva ir jos likimas buvo jo gyvenimo giliai paslėptas sielvartas.

Studentu būdamas Lietuvoje, Juozas buvo aktyvus Plieno Vyrių narys, kurios idealams liko ištikimas iki mirties. Todėl jo karstančios draugės su juo iškeleliavo sena studento kepuraitė ir violetiniai-balta-žalia vyrių spalvų juostelė. Karui pasibaigus ir pabėgėlių masei susispietus į stovyklas, Juozas Augustinavičius aktyviai dalyvavo pabėgėlių gyvenime, buvo išrinktas į pirmąsias Lietuvos Tremtinių Valdybas, o vėliau Memmingeno stovykloje, ruošiantis emigracijai į svetingus kraštus, Juozas suorganizavo ir pravedė sunkvežimių vairuotojų ir mechanikų kursus, kurių (Nukelta į 13 psl.)

Argentinos lietuviai šokėjai Koliziejuje.

V. Bacevičiaus nuotr.

SAVAITINĖ POLITIKOS *Apžvalga*

Įtempimas tarp JAV ir Graikijos. - Dėl kokių erdvės ginklų galima būtų sutarti su sovietais? - Pagalba bėgliams iš Sovietijos. - 'Kor' byla Lenkijoje.

Pereitą savaitę laikraščiuose pasirodė nemažai pranešimų apie įtempimą tarp JAV ir Graikijos. Paskutinioji yra svarbi JAV-bėms dėl savo strateginės padėties ir fakto, kad joje JAV laivynas turi savo bazes ir Voice of America radijo siųstuvą, už ką JAV pasižadėjo mokėti po 500 milijonų dolerių į metus. Abu kraštai yra šiaurės Atlanto Apsigynimo Sąjungos — NATO nariai, tačiau Graikiją didesniu priešu laiko ne Sovietų Sąjungą, bet savo kaimynę Turkiją. Be to, kairioji Graikijos vyriausybė negali atleisti Washingtonui už jo paramą nuversti karinei dešiniųjų vyriausybei ir vis įtaria, kad amerikiečiai į valdžią norėtų grąžinti dešiniuosius.

Paskutinis susikirtimas tarp JAV ir Graikijos įvyko dėl 16 senų naikintuvų F-5. Juos prieš dešimt ar daugiau metų JAV davė dovanai Norvegijai, kuriai jie dabar nebereikalingi, nes ji yra apsiginklavusi moderniškesniais lėktuvais. Kadangi F-5 yra dar vis gerame stovyje, Norvegija norėtų juos taip pat nemo-kamai perleisti kitiems, ma-

žiau turtingiems NATO nariams kaip Turkijai, kurios finansinė padėtis yra bloga ir kuri yra Sovietijos kaimynė. Ir Graikija užsinorėjo tų lėktuvų, kurie gali būti perduoti tik su JAV sutikimu. Washingtonui atrodo, kad neleidimas duoti tuos lėktuvus Graikijai galėtų efektingai pareikšti savo nepasitenkinimą dabartinės Graikijos vyriausybės linijai. Dabartinė Graikijos Papandreou (buv. profesoriaus JAV-se) vyriausybei prikišama nuolatinė JAV politikos kritika nė vienu blogu žodžiu neužsimenant sovietų elgesio Afganistane ir Lenkijoje. Be to, ji paleidusi vieną suimtą arabų teroristą Sharą ir apkaltino prie to suėmimo prisidėjusį CIA agentą kišimusi į Graikijos vidaus reikalus. Vyriausybė toleruojanti ir Graikijos civilių tarnautojų ir darbininkų streiką JAV bazėse. Abejodamas dėl norvegų F-5 atidavimo Graikijai naudos, Washingtonas tačiau nesususpendavo derybų dėl geresnio Graikijos apsiginklavimo naujesniais F-16 ir F-18 naikintuvais, kuriuos Graikija pirkusi už bazių nuomos pinigus. Paskutinėmis žiniomis, iš

abiejų pusių matomas noras santykius pagerinti.

Skačiuojama, kad sovietai prieš Graikiją ir Turkiją galėtų pastatyti 34 savo ir Bulgarijos bei Rumunijos divizijas su 700 lėktuvų, 11,000 tankų ir 11,3 tūkstančių patrankų, tuo tarpu Graikija su Turkija gintųsi su 25, daugiausia pėstininkų divizijom, ir tik su trečdaliu Varšuvos pakto pietiniame sparne sukonzentruotų tankų ir artilerijos pabūklų. Panašus santykis yra tarp kovos lėktuvų.

★

Ar galima tikėtis kokio susitarimo iš rugsėjo mėn. sovietų-amerikiečių pasitarimo Vienoje dėl 'erdvės ginklų' uždraudimo? Visų pirma, neaišku ar jie iš viso įvyks, nes abi pusės jų pageidauja propagandiniiais tikslais savo taikos noro įrodymui.

Apie kokius ginklus praktiškai eitų kalba? Vienas pirmiausių erdvės karo tikslų būtų prieš satelitų sunaikinimas be kurių raketos į priešą būtų paleidžiamos, taip sakant, akiai. Labai aukštai skrajojančių satelitų — virš 23,000 mylių — numušti kol kas neįmanoma, bet prieš žemiau ar arčiau nuo žemės esančius jau turima priemonių. Sovietai tam tikslui vartoja savo senesnę SS-9 raketą, kuri yra 150 pėdų ilgumo. Ji turi bent du kartu apskristi visą žemės rutulį, kad užimtų tinkamą poziciją į satelitą paleisti sprogstamą užtaisą, kuris pats yra 18 pėdų ilgio ir sveria apie 4,500 svarų. Sovietai su tuo ginklu iki 1982 m. yra padarę bent dvidešimt bandymų. Tuo tarpu JAV panašus ginklas yra vos 18 pėdų ilgio raketą, paleidžiama iš F-15 lėktuvo. Jos sprogstamasis užtaisas yra vos 11 colių diametro ir 11 colių ilgumo. Sakoma, kad JAV norinčios tokių ginklų turėti 112, kuriais būtų apginkluotos dvi F-15 eskadrilės — viena netoli Washingtono, D. C., kita Washingtono valstijoje. Abiejų ginklų palyginimas kalba JAV naudai. Už tat sovietai ir nori juos uždrausti.

★

Kaip visi žinome, bėglių iš Sovietijos laukia gana sunkus likimas. Kad jiems padėti, sudaryta privati institucija Jamestown Foundation Virginijoje (Jamestown buvo pirmoji anglų kolonija toje valstijoje). Jos valdytoju yra Washingtono advokatas W. Geimer,

■ Iš kitos pusės

Jau seniai norėjau pagirti Draugo Dviejuose Horizontaluose skilties autorių. Apie Chicago iš jos daugiau sužinau negu iš ten leidžiamo dienraščio, nors Vl. Ramojus gyvena Washingtono ir tik retkarčiais ten atsilanko. Birželio 23 d. jis aptaria Lietuvių Fondo tuo pačiu vardu išleistą didelio formato 450 psl. knygą, kurią kažkodėl pavadino 'veikalu'. Iš teksto atrodo, kad tai tikras, nors turbūt brangiai kainavęs, nesusipratimas, ką jau parodo tiksliai paantraštė: AR MES TIK GENEROLŲ IR PRELATŲ TAUTA?

V. Ramojus rašo:

"Iš šios knygos išskirtinių asmenų puslapių skaitytojai susidaro įspūdis, kad valstybininkai, kariškiai ir aukštieji dvasiškiai tarsi buvo Lietuvos pagrindas ir atrama, kai tuo tarpu daug žymių kultūrininkų nustumta į bendrą fotografijų galeriją. Ypač tai užkliūna, žinant, kad Lietuvių Fondo paskirtis yra remti švietimą ir kultūrinius užmojus. Manėčiau, kad tai įvyko dėl to, kad šio veikalo pradinis planuotojas buvo Lietuvos kariuomenės pulkininkas..."

Kažin? Juk kariuomenėje viešpatauja (ar turėtų viešpatauti) tvarka, o aptariamame 'veikale' jos kaip tik daugiausia trūksta.

Fondo organizatoriai ir rėmėjai be abejo užsitarnavo paminklą, bet kam į jį įtraukti ir daugelį kitų, kurie nieko bendro su juo neturėjo? Kad padidinti ar sumažinti aukotojų nuopelnus? Juk karininkija ir dvasiškija irgi turbūt turi nuopelnų ir vertos atskirų knygų. Už tat sunku sutikti su netikėta skilties pabaiga:

"Aplamai veikalas 'Lietuvių Fondas', ištaisius klaidas, liks labai naudinga knyga..."

Kaip tai galima atlikti praktiškai: išleisti naują laidą ar pavesti skaitytojams patiems tas klaidas atitaisyti pagal tam tikrą vadovą, išpjauti vieną fotografiją ir ją pakeisti kita? Man atrodo, kad geriausia išeitis Fondui, pabandžius būti leideju, būtų grįžti prie savo tiesioginio uždavinio — rinkti tik pinigus. (vm)

46 m., o svarbiausi rėmėjai milžiniškos kosmetikos firmos Helene Curtis savininkai G. S. Gidwitz šeima, kuri reikalui esant pasitelkia kitus pramonininkus. Fundacija padėjo įsikurti buv. JT gen. sekretoriaus padėjėjui A. N. Shevchenko ir buv. Lenkijos ambasadoriui Japonijoje, Z. Rurarz. Pirmasis piniginiai stovi labai gerai. Už paskaitas ar prakalbas jis prašo 7,000 dolerių. Fundacija išsiverčia su pora tarnautojų, kuriems padeda per 15 neapmokamų savanorių iš įvairių sričių.

"Mes laukiame — pareiškė Geimer — aukštos kvalifikacijos bėglių, kurie galėtų atnešti mums intelektualinės naudos."

★

Liepos 13 d. Lenkijoje turėjo prasidėti keturių pagrindinio veikėjo — Jacek Kuron, Adam Michnik, Zbigniew Romaszewski ir

Henryk Wujec — teismas. Jie visi kaltinami sudarę Darbininkų Gynimo Komitetą — KOR, kuris privedė prie Solidarnosc sąjūdžio ir žinomų tolimesnių įvykių. Byla vyriausybei yra labai nepatogi, bet jos reikalauja Kremlius ir pačių lenkų komunistų kraštutinis sparnas. Dėl to vyriausybė net siūlė kaltinamuosius paleisti, jei jie išvažiuotų, bet kaltinamieji atsisakė, nes tai būtų jų principų ir jau suimtų ar besislapstančių bendraminčių išdavimas. Žinia, vyriausybė galėtų grįžti prie 1980 m. Dancigo susitarimo, kuris garantavo laisvę profesinėm sąjungom, tačiau šiuo metu ji su Maskvos pagalba jaučiasi pakankamai stipri ne tik nesilaikyti to susitarimo, bet ir pabandyti teisti tuos keturis KOR komiteto narius, tikėdamasi išvengti didesnių neramumų.

"Amber Holidays"

**1984 M. EKSORSIJOS
I LIETUVĄ**

iš BOSTONO ir NEW YORKO

RUGPIŪČIO 1 — \$1361.00	RUGSĖJO 17 — \$1127.00
RUGPIŪČIO 13 — \$1528.00	RUGSĖJO 26 — \$1142.00
RUGSĖJO 5 — \$1361.00	SPALIO 3 — \$1268.00

Gruodžio 26 — \$1247.00

Kelionių ilgis nuo 10 iki 16 dienų — įvairūs maršrutai — Vilnius, Ryga, Talinas, Maskva, Leningradas.

Prie šių grupių galima jungtis iš VISŲ AMERIKOS IR KANADOS MIESTŲ, su papildomu mokesčiu. Grupės lydės vadovai.

Registracijos, informacijos reikalu skambinkite
1-800-722-1300 (Toll Free)

Iš Massachusetts ir Kanados: 1-617-268-8764.

**TRANS-ATLANTIC TRAVEL
SERVICE, INC.**

393 West Broadway

P. O. Box 116,

South Boston, Mass. 02127

Telefonas: (617) 268-8764

Istaigai vadovauja:

ALDONA ADOMONIS ir ALBINA RUDZIŪNAS.

Norintiems atsikviesti gimines atostogoms — sutvarkom dokumentus.

PRICES ARE BASED ON DOUBLE OCCUPANCY AND ARE SUBJECT TO CHANGES. REGISTERED TRAVEL AGENT # TA 0324

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS

2533 West 71 St., Chicago, Ill.

1410 So. 50th Ave., Cicero, Ill.

Tel.: 476-2345

AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS STATYTI

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVAP. O. BOX 03206
CLEVELAND, OHIO 44103
TEL. (216) 431-6344

6116 ST. CLAIR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

EDITOR: VYTAUTAS GEDGAUDAS
DIRVA (USPS 157580)POSTMASTER: Send address changes to DIRVA,
6116 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio 44103.Second-class postage paid at Cleveland, Ohio. Published Weekly
by American Lithuanian Press Radio Ass'n. VILTIS Inc. Subscription
per year \$17.00. Single copy 35 cents.Prenumerata metams \$17.00, pusei metų \$9.00 • Atskiro nu-
merio kaina 35 centai • Straipsniai pasirašyti pavarde, inicialais
ar slapyvardžiu nebūtinai išreiškia redakcijos nuomone • Nespaus-
dinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant • Už skelbimų
turinį ir kalbą redakcija neatsako.**DALYVAUKIME ŽYGYJE DĖL
LIETUVOS LAISVĖS**

Prieš dvidešimt penke-
rius metus JAV kongresas
priėmė įstatymą, kuris įpa-
reigoja JAV prezidentą
kasmet skelbti Pavergtųjų
tautų savaitę ir prisiminti
tautas, kurios yra Sovie-
tų Rusijos okupuotos. Lie-
tuva yra tų tautų tarpe.

Pavergtųjų tautų savai-
tės komiteto Clevelando sky-
rius liepos 21, šeštadienį, 1
val. p. p. miesto centre ren-
gia visų tautybių bendrą
žygį dėl laisvės su atitinka-
ma programa. Čia pagrindi-
nį žodį pasakys Voice of
America (VOA) radijo vy-
riausias direktorius Ken-
neth Tomlinson. Amerikos
Balso radijas kasdien siun-
čia virš šimto laidų į Sovie-
tų Sąjungą ir Aziją, siekda-
mas pralaužti komunistinio
melo geležinę uždangą ir su-
stiprinti pavergtųjų tautų
viltį tiesos žodžiu ir nuo po-
litinės vergijos laisva kū-
ryba.

Ne visi mes galime kalbė-
ti per radiją, bet visi gali-
me dalyvauti laisvės žygyje,
visi galime ateiti išklausyti
pranešimą, gerai informuo-
to ir labai svarbų darbą
vykdančio vyriausybės na-
rio. Tuo pačiu mes kreipsi-
me ir visų amerikiečių dė-
mesį į mūsų pavergtos tau-
tos likimą.

Clevelando komiteto pir-
mininkai — Ralph Perkas
ir Raimundas Kudukis bu-
vo išskridę į Washingtoną
dalyvauti Baltųjų Rūmų iš-
kilmės, kai JAV presiden-
tas Reaganas pasirašė šių
metų Pavergtųjų tautų sa-
vaitės proklamaciją, kuri
Dirvoj buvo atspausdinta
atskirai.

Tikėkimės, kad lietu-
viams nereikės didelio ragi-
nimo ir kvietimo dalyvauti
Pavergtųjų tautų žygyje
dėl laisvės. Visi liepos 21,
šeštadienį, keliaukime į
miesto centrą ir rinkimės
už bibliotekos rūmų laisvės
paminklo. Čia pamatysite
Lietuvos trispalvę, ir visi
susirikiavę po savąją vėlia-
va, dalyvausime bendroje

eisenoje. Paradas prasidės
1 val. p. p. Iš aikštės žy-
giuosime E. 9-ja gatve ir
St. Clair iki miesto centro
prie kvadranto, kur yra
fontanas. Čia įvyks visos
ceremonijos, dalyvaujant
miesti merui, kariuomenės
daliniui, orkestrams ir tau-
tybių delegacijoms. Kas tu-
ri lietuviškas vėliavas, pra-
šom jas atsinešti ir su jomis
galėsite žygiuoti eisenos
priekyje.

Į šį bendrą žygį dėl lais-
vės šaukiamas kiekvienas
lietuvis. (j. s.)

**PRIĖMIMAS BALTUOSE-
RŪMUOSE**

Amerikos prezidentas ir
ponia Reagan prieš kelias
savaites atsiuntė Lietuvos
atstovui ir p. O. Bačkienei
kvietimą dalyvauti š. m.
liepos 1 d. "at a dinner —
barbecue".

Vakariene buvo numaty-
ta sode, bet dėl lietaus gres-
mės įvyko Baltųjų Rūmų
viduje.

Priėmimo dalyvavo diplo-
matinių misijų šefai su
žmonėmis kai kurie vyriausy-
bės nariai, Valstybės de-
partamento ir Baltųjų Rū-
mų aukštieji pareigūnai, iš
viso apie 380 asmenų.

Prie vidurinio stalo sėdė-
jo prezidentas, valstybės
sekretorius, diplomatinio
korpuso dekanas ir kiti. Prie
gretimo stalo sėdėjo
prezidento patarėjas Edwin
Meese III su žmona, pran-

Sovietų ambasadorius Dobryninas ir prezidentas Reaganas
Baltuose Rūmuose liepos 1 d. užkandžiaujant.

MANO LIETUVIŠKUMO BRENDIMAS

LORETA DEVEIKYTĖ

Kai aš buvau maža mer-
gaitė, mano tėveliai mane
įrašė į skautus ir pradėjo
vežioti šeštadieniais į lie-
tuvišką mokyklą. Tuo metu
aš neturėjau jokio pasirin-
kimo, nes visi sprendimai
buvo daromi mano tėvėlių.
Kada baigiau šešius skyrius
Kristijono Donelaičio mo-
kyklos, staiga viskas pasi-
keitė. Man leido savo noru
ir be jokio spaudimo iš jų
pusės, apsispręsti, ar aš no-
riu toliau lankyti lietuvišką
mokyklą.

Kadangi per šešeris me-
tus įsigijau daug draugų,
ir draugių mokykloje ir pra-
leidau tiek daug linksmų
dienų, viso to palikti ir pa-
miršti nenorėjau. Pati už-
siregistravau į V-tą klasę
ir tas nustebino net ir ma-
ne, nes anksčiau kiekvieną
šeštadienį vis nenoromis
keldavausi iš ryto eiti į mo-
kyklą. Tiek daug praleisda-
vau "gerų" televizijos pro-
gramų! Dabar kažkaip pa-
kilo ūpas lankyti mokyklą
ir, atrodo, lyg tai būtų vi-
sai normalus dalykas.

Po metų vėl iškilo nauja
problema. Ar man ištót iš
skaučių, ar pasilikt? Būtų
geriau, kad tėvai nutartų,

cūzų ambasadoriaus žmona
Vernier-Palliez, Jugoslavijos
ambasadorius su žmona,
Botswana ambasadorius ir
Lietuvos atstovas su žmo-
na.

Noromis nenoromis teko
pastebėti rimti pokalbiai
tarp prezidento, Valstybės
sekretoriaus Shultz ir am-
basadoriaus Dobrynin, ku-
rie atkreipė dėmesį sėdin-
čiųjų prie gretimų stalų.

Toje pačioje salėje, vai-
šių metu, grojo gražus ke-
turių asmenų styginių ins-
trumentų ansamblis, kurio
švelnios muzikos garsai bu-
vo tikra atgaiva.

Prezidentas sveikindama-
sis su Lietuvos atstovu ir
O. Bačkienė pranešė, kad
jis telefonu sveikino mūsų
tautinių šokių jaunimo fes-
tivalį... už ką Lietuvos at-
stovas širdingai padėkojo.
Prezidentas ir ponia Rea-
gan atrodė labai maloniai
nusiteikę ir paprašė Lietu-
vos atstovą ir O. Bačkienę
nusifotografuoti.

Loreta Deveikytė, 21 metų,
baigusi Bogan aukšt. mokyklą
ir Kr. Donelaičio lit. mokyklą,
lankė Daley kolegiją, o dabar
studijuoja Illinois universitete
Chicagoje (UIC) medicinos se-
serų kursą. Priklauso skautams
ir šoka taut. šokius Rambyno
grupėje.

bet jie tyli! Pati pradėjau
galvoti, kad būtų kvaila ir
neišmintinga dabar išeiti.
Visuomet svajojau gauti
mėlyną kaklaraištį, kad ga-
lėčiau išdidžiai visiems pa-
sirodyti tapus vyr. skaute
ir vadove. Pradėjau lankyti
kursus, kad gauti tą mėlyną
kaklaraištį ir taip įsivėliau
į visokius darbus. Vietoj,
kad miegoti, šeštadieniai ir
sekmadieniai pasidarė dar-
bo dienos. Laiko niekam ki-
tam nebeliko.

Palengva pradėjau su-
prasti, kodėl aš įsijungiau
į lietuviškas organizacijas.
Juk, aš esu lietuvaite ir tuo
labai didžiuojuosi. Aš no-
riu ir yra mano pareiga iš-
laikyti lietuviškus papro-
čius ir tradicijas ateinan-
čioms kartoms. Aišku pa-
sidarė kodėl mane mažą tė-
vai įrašė į lietuvių skaučių
organizaciją, nes čia išmo-
kau daug apie tėvų žemę ir
jos grožį. Pradėjau dau-
giau dirbti, kad tos gražios
lietuviškos tradicijos neiš-
nyktų ir būtų perduotos
ateinančiai kartai. Gavi-
mas mėlyno kaklaraiščio
įgavo visai kitą reikšmę.
Prisiečiau visam gyvenimui
ne vien tik būti ištiki-
ma skaučių organizacijai,
bet ir būti ištikiama mūsų
tėvų žemei Lietuvai.

Žinoma, šioje organizaci-
joje išmokau ir daug kitų
gyvenime reikalingų daly-
kų. Išmokau apie pareigas
ir atsakomybę. Ne viskas
jau taip buvo įdomu ir gra-
žu. Man vis atrodė, kad va-
dovai daug daro klaidų ir
daugumoje nuobodūs ar ge-
rai nepasiruošę sueigom.

Galu gale ir aš tapau va-
dove. Mano pirmos pareigos
buvo vadovauti mergaičių
būreliui jubiliejinėje sto-
vykloje, Kanadoje. Pasirodo,

kad vadovauti jau nėra taip
lengva, kaip galvojau. Rei-
kia įdėti daug darbo ir pa-
sišventimo. Reikia daryti
daug sprendimų, kurie nėra
palankūs ar priimtini
mergaitėms, kurioms aš va-
dovavau. Reikia išklausti
jų skundus ir nepasitenki-
mą kokiais nors mažais
dalykais. Man atrodė maži
ir nesvarbūs dalykai, bet
juk neperdaug senai ir aš
buvau jų amžiaus ir pradė-
jau prisiminti, kad ir man
tada buvo svarbūs tie daly-
kai.

Atsisėdus pradėjau galvoti
iš jų taško ir kaip galima
daugiau jas suprasti. Kar-
tais pasimiršus ir aš pradė-
davau kritikuoti skautų vy-
riausybę už visus trūkumu-
s ir betvarkę. Stovykla
buvo per maža tiekai skau-
tų ir sekaučių, bet vieta
buvo išnuomota prieš me-
tus ir niekas nesitikėjo,
kad tiek daug vaikų atva-
žiuos. Dvigubai daugiau
suvaziavo, negu buvo ap-
skačiuota. Nieko už tai ne-
galim kaltinti, bet būdama
vadovė turėčiau tuo džiaug-
tis, vietoj kritikuoti — bė-
dą versti vyriausybei. Viską
rimtai apgalvojus, stojau
vėl prie darbo, kad suma-
žinti tuos trūkumus, vietoj
atsisėdus burblent, juk ma-
no pareiga duoti jaunesnėms
skautėms gerą pavyzdį. Kar-
tais pikta, bet reikia šyp-
sotis.

Visai neseniai aš buvau
pakelta į draugininkes. Da-
bar gavau atsakomybę vesti
savo mergaičių būrelį tais
pačiais keliais, kuriais aš
patį neseniai keliavau. Tu-
rėsiu jas išmokyti ir išaiš-
kinti apie Lietuvos kultū-
rą, papročius ir tradicijas.
Turėsiu jas išmokyti viską
ką aš žinau ir vesti jas per
nustatytas programas, kaip
galima linksmiau ir įdo-
miau. Mano darbas yra tik
jas išmokyti, o jos pačios
turės surasti tą ką aš sura-
dau ir nuo jų noro priklausys,
ar jos toliau pasiliks
šioje organizacijoje.

Aš esu laiminga ir dė-
kinga, kad tėveliai mane
mažą įrašė į lietuviškas or-
ganizacijas, kuriose ir aš
užaugau. Tas sudarė man
progą įsigyti daug draugų
ir draugių. Svarbiausia,
žmogaus gyvenimo reikšmę.

PHYSICAL THERAPIST
Immediate opening for a Reg. Physi-
cal Therapist for Progressive Home
Health service. Experience preferred.
Opportunity for advancement. Excel-
lent salary and benefits plus mileage.
Call or send resume to: Dixie Sensa-
baugh, Director of Home Health
Care, COX MEDICAL CENTER, 1422
N. Jefferson, Springfield, Mo. 65802.
417-836-3286. (25-32)

COMPANION
FOR ARTHRITIC WOMAN PART
TIME. STARTING 1ST WEEK IN
JULY. CALL EVENINGS —
215-887-0535 (24-28)

**WANTED JOURNEYMEN or 1ST
CLASS SKILLED
*DIE MAKERS**
Leading wood stove manufacturer
requires lead Die Maker with 20
years experience. Heavy metal back-
ground preferred. Steady work, some
overtime, top rate, relocation help
avail. Call collect LOPI, 206-827-
9506. (25-30)

Genocidas, holocaustas ir 'propaganda'

(Pradžia praeitame nr.)

Savaime suprantama, jog Tarybų Sąjunga ir Vokietija, slapta susitarusios pasidalinti kaimyninių valstybių teritorijomis, sudarė ir paruošė planus — ką daryti su užimtos teritorijose gyvenančiais žmonėmis. Niurenbergo karo nusikaltėliu byloje yra prijungtas Himlerio paruoštas projektas — ką daryti su užimtų kraštų gyventojais? 1940 m. gegužės mėn., dar karo veiksams tebevykstant Prancūzijoje, tas projektas buvo patiektas Hitleriui, kuris jį aprobavo. (Exhibit 1313 ir 1314).

Vokiečių "Drang nach Osten" neapsiribojo vien Lenkijos teritorija, į jos "kolonizacijos" planus įėjo visas Pabaltijo kraštas, Baltgudija ir Ukraina. Kad paruošti kolonizacijai dirvą — atitinkamas skaičius, tose teritorijose gyvenančių asmenų — turėjo būti iškelti arba sunaikinti. Tiesa, apie žydus sakoma, jog keletos metų laikotarpyje, jie bus iškelti ir apgyvendinti Afrikos teritorijoje. Anot Himlerio — tik bolševikai fiziškai naikina žmones.

Kai 1941 m. vasarą susidūrė dvi didžiausios pasaulio karinės jėgos — vokiečių ir rusų, jos naikino viską kas pasitaikė jų kelyje. Dalis žydų aktyviai įsijungė į bolševikinę pusę, o kiti — nors ir prisilaikė pasyviai, bet norėjo ir laukė, kad hitlerinės pajėgos pralaimėtų. Kaip į tai reagavo vokiečiai? Niurenbergo karo tribunole "Einsatzgruppe D" vadas — Ohlendorf prisipažino, jog jo vadovaujami daliniai nužudė virš 70 tūkstančių žydų; žudė todėl, kad žydai buvo Vokietijos priešai. O kodėl žudė moteris ir vaikus? Norėjo, kad ateityje nebūtų kas kersijęs vokiečių tautai.

Panašiai elgėsi ir bolševikai su tais, kurie "nesidžiaugė" jų atėjimu ar sugrįžimu.

Nekurios žydų grupės, sąryšij su vykusiais naikinimais, skelbė ir skelbia, jog visuomenė, kurios tarpe gyveno žydai, negelbėjo jų arba jei ir stengėsi "padėti" — tą darė "neužtenkamai". Iš to seka tik viena išvada — kiekvienas žmogus turėjo padėti ir gelbėti žydus. Bet visur privengiamas pasakyti, jog tokia pat prievolė turi būti taikoma ir žydams.

Kai Raudonoji armija okupavo dalį Lenkijos ir visas tris Pabaltijo valstybes, tai žymi žydų dalis nuėjo tarnauti okupantams; drauge su okupantais persekiojo tuos, kurių tarpe prieš tai gyveno. Kaip turėjo jaustis lenkai ir pabaltiečiai?

V. DOMEIKA

Išlikęs gyvas Lenkijos žydas — Alexander Donat savo pergyvenimus aprašo "The Holocaust Kingdom". Jis pasakoja, jog žydai, gete ir kacete, kalbėdavo, kodėl lenkai negelbsti žydų; kodėl nekuriu — padeda vokiečiams juos sulaikyti? Pačių žydų tarpe būdavo tokių, kurie atsakydavo "o ką žydai prie panašių sąlygų būtų darę"?

Visai nenoriu kaltinti ar teisinti vienus ar antrus; mano tikslas yra parodyti, jog raudonųjų ir rudųjų karo mašinos ne tik pačios naikino žmones, bet mokėjo įtraukti ir priversti užimtų kraštų gyventojus daryti tą kas jų nurodoma. Visos, to neteisėto karo, aukos turėtų būti vienodai ir lygiai traktuojamos. Nėra jokio pagrindo ir reikalo tas aukas skirstyti į dvi grupes — genocido ir holocausto.

Žmonėse yra susidariusi įspūdis, kad Washington žydai turi didelę galią, jie gali priversti įstaigas ir jų tarnautojus padaryti jų norima reikalą.

Korespondentai Rowland Evans ir Robert Novak parašė straipsnį — America and Israel a Troubled Partnership (Readers Digest — January — 1982). Čia aprašoma, kad žydai yra sudarę didelę ir galingą "lobistų" grupę, kuri priverčia kongreso ir senato atstovus balsuoti pagal jų nurodymą. Ways and Means Komiteto pirmininkas D. Rostenkowski pasisakė, jog balsavo vien todėl, kad žydai nepultų jo (61 pusl.).

Nei vienam gali ateiti į galvą, jog tai yra tušti žurnalistų prasimanymai?

Izraelio prezidento Weizmano sūnėnas — Ezer Weizman buvo krašto apsaugos ministru Bgino kabinete, jis labai daug pasidarbavo pasiekti susitarimą su Egiptu.

Apie savo veiklą Izraelio valstybės kūryboj Weizmanas parašė knygą "The battle for peace". Toj knyggoj (287 pusl.) sakoma "In good days and bad Israel largely depends on economical, political and moral fortitude of US Jewry — Many Israel cabinets thought they could use the Jewish vote to put pressure on American politicians and officials. There was a measure of thurth to the many American official decisions were influenced by the political action of Jewish organs acting on signals from Jerusalem".

1) 1978 m. rugsėjo mėn. 18 d. Kongresas priėmė (Public Law 95-371), kuris prasideda žodžiais "Where is six mil. Jews and million

of other people were murdered in con. camps as part of a program of extermination carried out by the Nazi Party during World War II — that April 28-29 of 1979 are designated as "Day of Remembrance of Victims of the Holocaust".

Kadangi 1945 m. balandžio 28 ir 29 Amerikos karinės pajėgos užėmė Dachau stovyklą ir išvadavo tenai patalpintus asmenys, todėl ir buvo manoma, jog tų dienų nurodymas reiškia visas tenai žuvusias aukas, tik nesuprantama, kodėl pavartojo "holocaustas" vietoj "genocido".

2) 1980 m. balandžio 10 dienos Public Law 96-233 jau sakoma, kad balandžio 13-19 dienos yra skiriamos as "the Days of Remembrance of Victims of the Holocaust". Čia jau vartojamos tos pačios dienos, kurias priėmė Izraelio Knesset kaip žydų naikinimo ir Varšuvos sukilimo minėjimo dienas.

3) 1980 m. kovo mėn. 17 d. Kongresas priėmė Public Law 96-211 pagal kurį įgaliojo Prezidentą paruošti aukso medalį ir įteikti jį žinomam "žydų nusikaltėlių medžiotojui" Simon Wiesenthal. Kongresas paskyrė \$15,000 — išlaidoms padengti.

Prezidentas Carter įteikė tą aukso medalį Wiesenthal. Pagal spaudos ir radijo pranešimus Wiesenthal prašė, kad Carter paveiktų vokiečius netaikinti senaties įstatymą (Verjaehung) karo nusikaltėlių byloje. Vokiečių parlamentas, kelių balsų persvara, patenkino tą Wiesenthal prašymą.

4) 1980 m. spalio 7 d. Kongresas priėmė Public Law 96-388 — "An act to establish the United States Holocaust Memorial Council:

Provide for appropriate ways for the Nation to commemorate the Days of Remembrance, as an annual national, civic commemoration of the holocaust and shall encourage and sponsor appropriate observances of such Days of Remembrance throughout the United States.

Iš datų matoma, kad visi šie įstatymai buvo priimti ir paskelbti kai J. Carter buvo prezidentu. Jo prezidentavimo metu buvo priimtas (1978 m. spalio mėn.) Law 95-549 pagal kurį Amerika neįsileidžia arba jau įsileistų — deportuoja tokius asmenys, kurie tam tikru metu nacių Vokietijos nurodymu persekiojo kitus asmenis vadovaudamiesi rasiniais, tautiniais ar tikybiniais pagrindais. Iš to galima suprasti, kokią galią turėjo žydų "lobistai", kad

paveikė vyriausybės ir kongreso asmenis priimti ir paskelbti sakytus įstatymus.

Tuo keliu ir prie tokių aplinkybių terminas "Holocaust" atėjo į Amerikos visuomenę apibrėžti nacinės Vokietijos daromą žmonių naikinimą (Law 95-371). Tuoju pat Amerikoje pasireiškė tendencija holocaust terminą taikinti kai kalbama apie žydų aukas. Ypačingai tas pasireiškė 1983 metų balandžio mėnesį kai Washington buvo minimas žydų naikinimas ir 40 metų sukaktis nuo Varšuvos geto sukilimo. Į Washingtoną suvažiavo tūkstančiai žydų, kurie kalėjo vokiečių kalėjimuose ar koncentracijų stovyklose. Prez. Reagan kalbėjo į juos ir išreiškė viltį, kad baisenybės, kurios vyko Europoje, čia, Amerikos žemyne, negalės pasikartoti. Amerikoje gyvena virš 150 tautybių žmonės. Pagal čionykštį principą — visi žmonės turi būti lygiai vertinami. Todėl ir kyla klausimas, kodėl tie minėjimai turi būti daromi vien dėl žydų? Kodėl neminima kitų tautybių žmonės, pav. lenkai ir suomiai?

Lenkai ir suomiai, nežiūrėdami į jėgų persvarą, ginklu rankose priešinosi vokiečių ir rusų imperialistams, kurie veržėsi į jų kraštus. Nugalėtojai anglai, rusai, amerikoniai ir prancūzai, Londono susitarime nutarė kaltinti tik vokiečius ir jų talkininkus už nekalto žmonių naikinimą. Objektivi pasaulio istorija kaltins ir bolševikus bei jų talkininkus, kad sunaikino milijonus nekalto žmonių.

Nustatyta, jog vokiečių karo mašina sunaikino apie 6 milijonus žydų ir 7,5 milijonus kitų žmonių (lenkų, pabaltiečių, rusų ir kitų), tai kodėl reikia prisiminti 6 milijonai žydų, o nutylėti kitus 7,5 milijonus.

Izraelyje, o taip pat ir Amerikoje, yra minimas Varšuvos geto sukilimas (1942. IV. 19). Varšuvos gete (1940 ir 1941 m.) buvo apie 600-670 tūkstan-

čiai žydų. Badas, ligos, naikinimas ir išvežimai (Treblinka, Aušvicas ir kitus) tą žydų skaičių labai sumažino. Sukilimo metu, sakyta, me gete, bebuvo tik apie 50-60 tūkstančiai žydų. Principas to sukilimo buvo neleisti vokiečiams išvežti iš geto žydus. Sukilimą organizavo ir vykdė bolševikinė žydų organizacija — Z.O.B. (Zydowska Organizacja Bojowa). Sukilimo pradžioje buvo iškelta tik žydų ir bolševikų vėliavos. Sukilimui vadovavo M. Alieniewicz, kuris neturėjo jokio karinio pasiruošimo. Nebuvo jokios galimybės ir vilties, kad tas sukilimas pasisektų. Tai kodėl jis buvo ruošiamas ir vykdomas? Bolševikinė sistemoje partijos įsakymai be ginčų turėjo būti vykdomi.

1983 m. balandžio mėn. Varšuvoje, komunistinė Lenkijos vyriausybė taip pat suruošė to sukilimo minėjimą. Į tas iškilmes buvo pakviesti ir atvyko P. L.O. atstovai, kurie prie paminklo padėjo vainiką su užrašu — nuo sionistų rankų žuvusios aukos. Iš to galima susidaryti vaizdas, kokių tikslų partija ruošė tą sukilimą ir kokiems tikslams jį panaudojo.

1944 m. rugpjūčio 1 d. Varšuvoje prasidėjo lenkų sukilimas prieš vokiečius. Sukilimą organizavo gen. Bob Komorowski, o vykdė Armija Krajova, į kurios eiles įsijungė Lenkijos visuomenė. Tuo metu Raudonoji armija įžygiavo į Varšuvos priemiestį.

Buvo prašyta, kad Raudonoji armija pagelbėtų sukilėliams. Bolševikai ne tik nepadėjo lenkų sukilėliams, bet neleido Amerikai ir Anglijai per jų teritoriją teikti lenkams karinę medžiagą. Kova tęsėsi apie 40 dienų, lenkai turėjo 200 tūkstančių užmuštus.

Tas parodo, jog Sovietų Sąjunga neturėjo jokio noro ir tikslo padėti sąjunginei Lenkijos valstybei, nes

(Nukelta į 6 psl.)

TAUPYKITE DABAR

Pas mus. Ne visi tarnautojai yra lietuviai, bet kiekvienam skyriuje galima susikalbėti lietuviškai.

St. Anthony
Savings & Loan Association

1447 South 49th Court • Cicero Illinois 60650

10 South 660 Route 83 (At 92nd St.).

Willowbrook, Ill. 60521

Phones: Chicago: (312) 242-4395

Cicero: (312) 656-6330

Willowbrook: (312) 789-0777

JOSEPH F. GRIBAUSKAS
EXECUTIVE SECRETARY

Dennis N. Gribauskas
Senior Vice-President/
Willowbrook Manager

Open Mon., 9-8; Tues., Thurs., Fri. 9-5; Sat., 9-1; Closed Wed.

KŪRYBA IR MOKSLAS

Kazimiero šventumas sovietinės istoriografijos šviesoje

Dr. J. Jakštas

Teisingai vienas žymus mokslininkas yra pasakęs: "kiekviena istorija yra dabartinė istorija". Ji esmingai susieta su tuo laiku, kada ji rašoma. Kiekvienoje istorijoje keliamos problemos vis liečia dabartį. Negalima įsivaizduoti istorijos aprašomos praeities, jei ji būtų visai svetima dabarčiai ir visuomenei nepaveiki. Tada istorija būtų "iš kito pasaulio" ir svetima mūsų mūšajam. Iš tikrųjų taip nėra.

Kalbos vargai

T. Klyga

Kalbos savitumo grožį ir turtingumą itin išryškina ypatingieji, pastovūs žodžių junginiai — draugėn susilydę posakiai, vaizdingos frazės. Jų yra ir tarptautinių. Bet labiausiai brangintini savi. Tad jei kur turim savus atitikmenis, visai nepritinka vartoti svetimus.

Pvz. mūsų spaudoj gana dažnai skaitomas posakis: štai, kur šuo pakastas! Šis posakis nėra mūsų kalboje gimęs, o skolinys (vokiečių: Da ist der Hund begraben!). Net ir jo prasmė mūsų kalbai beveik nepriimtina, nes mūsųose "pakastų šunų suradimas" nėra dažnas nei įprastas.

Šita fraze paprastai išreiškiamas tokio paslėpto užmojo (net klastingo) arba kokios dingsties netikėtumas atidengimas, kokios pasalos išaiškinimas. Žodžiu, lyg ir neigiama posakio reikšmė. Betgi paieškokim, ir tuoj rasim savo kalboje tam reikalui ne vieną prasmingesnį ir sklandesnį posakį, nes svetimas — lyg šašas kaktų kliūva.

Keletas tokių pavyzdžių iš žmonių kalbos: štai, kur šeško kumpis tūno! Va, kur kirmis krebžda! Šit, kur gegutės kiaušis! (tarmiškai — gegės kiaušis). Mat, gegutė — geras paukštis ir dailiai kukuoja, tik kiaušėlius padeda pasalom svetimosė gūžtose. Mes dabar susikūrėm panašią frazę, kai rausvos politikos rėmėją aktorę J. Fondą pavadiname "raudonąja gegute". Taip šis įvaizdis mūsų savas ir lengvai kalbon prietampa. Tad rinkimės, kas kam geriau: šeško kumpis (ar kinis), kirmis arba gegutės peras, tik — atsikratykim svetimo šunies pakasta maita.

Kai istorija susieta su dabartimi, tai ji nėra vaizdavimas visai tokios praeities, kokia ji buvo. Tad dažnai kartojamas L. Rankes prisipažinimas, kad jis nori pasakyti "kaip iš tikrųjų buvo" reiškė siekimą, kas istorikui negalima. Istorinė tikrovė labai sudėtinga, įvairiopa, margaspalvė, galima sakyti — amorfinė ir nesuimama į kokią sistemą, kad būtų galima aprašyti tokia, kokia ji iš tikrųjų buvo. Istorikas ima tik "kai ką", kas jam pačiam ir kartu gyvenamojo laiko visuomenei tinka. Istorikas daro iš daugybės faktų atranką ir jų istoriją rašo.

I

Kas čia bendrybėmis pasakyta, gali būti paryškinta vienu pavyzdžiu, atseit, šiais (1984) šv. Kazimiero 500 metų mirties sukaktuvių minėjimu. Daugelyje vietų ir su įvairiomis iškilimėmis rengti minėjimai. Iškilmingiausiai, tiesiog pasauliniu mastu vyko Romoje. Sukaktis plačiai minėta ir spaudoje daugiausia panageriškais straipsniais.

Kazimieras laikomas pripažintu šventuoju ir linkstama tikėti, pagal vėlesnį šaltinį, kad jis popiežiaus Leono X (1513-1521) buvo paskelbtas šventuoju, nors tiesioginių įrodymų tam neturima. Prof. Z. Ivinskis, parašęs monografiją apie šv. Kazimierą, įrodinėjo, kad Leonas X nesuskubo paskelbti Kazimiero šventuoju. Kitaip samprotavo prof. P. Rabikauskas. Jis ir netvirtino, kad XVII a. pradžios užrašyta žinia apie Leono X. Kazimiero paskelbimą šventuoju būtų tikras istorinis faktas. Gal kanonizacijos akto nebuvo. Tačiau nuo XVII a. pradžios lietuvių tautoje įtvirtintas tikėjimas Kazimiero šventumu. Kaip jis įtvirtintas, bene pirmas bus pastatęs klausimą ir į jį atsakęs pagal sovietinę istoriografiją Juozas Jurginis straipsniu "kaip karalaitis Kazimieras pateko į šventuosius" (Mokslas ir gyvenimas 1984, 4).

Istorikas pradeda aiškinti dalyką iš tolo. Pirmiausia brūkštelėja vienu sakiniu pirmąją krikščionybę ir rašo, kad tada "krikščionis... siekė Dievo karalystės įsigalėjimo žemėje ir jo nereikėjo gąsdinti Dievo bausme už nuodė-

mes". Tai prasimanytas pirmąją krikščionybės mokyklas. O iš istorijos žinoma, kad pirmąją krikščionybėje vyravo vadinamą eschatologinę mintį, t. y. tikėjimas artima pasaulio pabaiga, Kristaus atėjimu teisti gyvųjų ir mirusiųjų ir Dievo karalystės pradžiai.

Nuo pirmąją krikščionybės laikų autorius perskoka į viduramžių feodalinę visuomenę, kuri buvusi apgobta "krikščioniškos teisybės aureole". Autorius čia vėl drėbtelėjo sovietinės istoriografijos frazę, pagal kurią krikščionybė laikyta feodalinės visuomenės puoselėtoja. Iš tikrųjų, feodalizmas ir krikščionybė buvo tos pačios viduramžių visuomenės reiškiniai, tačiau skirtingi. Feodalizmas buvo savaime susidaręs tam tikra ekonominė bei socialinė struktūra ir pirmaujanti tuo laiku. Bažnyčia kaip visuomeninė struktūra turėjo skirtingą pradžią, tvarkėsi savitais dėsniais. Jai nebuvo reikalo apgobti feodalizmo "krikščioniškos teisybės aureole". Tiesa, krikščionybė ir feodalizmas priklausė tiems patiems viduramžių laikams ir jų santykiavimas buvo neišvengiamas. Tačiau santykiavimas nepažeidė nei krikščionybės, nei feodalizmo individualumo ir jų ryškaus skirtingumo. Joks tikras vakarietiškas išmokslintas istorikas neapneš feodalizmo su krikščionyste ir nelaikys šiosios "teisybės aureolės" gaubtuvu.

Perdėm marksistiškai samprotauja mūsų istorikas kalbėdamas apie "vėzdą Dievo nebijantiems su drausminti". Taip gali kalbėti tik istorikas, kuriam svetima feodalinio-baudžianinio laikmečio, tariant viduramžių dvasia. Istorikas šiuo atveju virsta teisėju užuot buvęs vien reiškinio aiškintoju ir — kad ir netiesioginiai — teisintoju.

Istorikas Jurginis kartoją jau senai iš Vakarų istoriografijos išgyvendintą mintį, kad prieš viduramžinį tikėjimą "sukilo Renesanso humanistai" ir čia pat cituoja didžiausią humanistą Erazmą Roterdamių (1467-1536). Kas-nekas, tik ne šis humanistas sukilo prieš viduramžinį tikėjimą. Priešingai, jis visuotinai pripažintas didžiausiu humanistu, įgijusiu garbingą vardą visame vakarų krikščioniškame pasaulyje. (Su juo susirašinėjo daug pasaulietinių ir bažnytinių didžiųjų, net žygimantas Senasis ir Lenkijos kancleris, ir dar Krokuvos arkivyskupas). Jis buvo didelis klasiškų mokslų gaivintojas ir rašęs klasiška lotynų kalba. Jis stebino savo laiko visuomenę gausiais kūrinių. Bet Erazmo kaip dvasininko kūryba buvo daugiausia bažnytinio, krikščioniško turinio. Jis klasiška kalba rašytas bažnytiniais kūrinių jungė klasiką su savo laiko bažnytiniais mokslais. Tiesa, šiuo atveju Erazmas nebuvo visiškai novatorius. Viduramžių bažnytiniai mokslai kūrėsi ant klasiškos kultūros pagrindo ir todėl Renesansas nebuvo visiškai naujovė. Iš tikrųjų jis reiškė tik klasiškinio mokslo suklestėjimą, prisidėjusį porą šimtų metų prieš Erazmą. Buvęs Harvardo universiteto profesorius Ch. H. Haskins (1870-1937) parašė veikalą apie Renesansą XII a. Humanizmas, kurio didžiausias reiškejas buvo Erazmas, reiškė greičiau suliedinimą viduramžių kultūros su klasiška senove. Čia tinka pacituoti didelio olandų istoriko Jono Huizingos (1872-1945), savo tautiečio monografijos autoriaus, žodžius: "Tai buvo klasiškos senovės (Antiquity) pasaulis (Erazmo atkurtas — J. J.), bet krikščioniško tikėjimo nušviestas" (Erazmus, 1924, p. 130).

V. Ignas

Šv. Kazimieras

Jei Erazmo kūryba sijo daugiausia su krikščionišku pasauliu ir buvo bažnytinio turinio, tai kaip paaiškinti jo Jurginio cituojami žodžiai: "žmonės mėg-

sta pasakojimus apie visokius išgalvotus dvasių pasirodymus ir stebuklus ir negali atsiklausti pasakų apie vaiduoklius... būtybes iš ano pasaulio... Ir juo tie dalykai toliau tiesos, tuo noriau jais tikima... Ne vien tik laikui prastumti arba iš nuobodumo pasakojamos tos pasakos: jos kartais ir kišenei naudos duoda, ypač kunigams ir aikščių elgėtomis".

Šie Erazmo žodžiai priklauso jo labai žinomam, pasaulinio garso veikalui — satirai "Kvailystės garbė" (Stultitiae laus). Buvęs nepaprastai aklas gyvenimo stebėtojas, nepaprastai imlaus proto ir gilios išvalgos autorius. Erazmas, matė žmonių visokeriopas ydas ir jas sudėjo į tą veikalą. Veikalas parašytas (pirmą kartą 1509) nuostabiai gyvu stiliumi, žavingu sąmojumi. Išspausdintas ėjo laida po laidos ir iki išol palieka žinomas pasaulinės literatūros šedevras, išverstas į daugybę kalbų. (Rodos, yra ir lietuviškas vertimas).

(Bus Daugiau)

OPPORTUNITY FOR EXPERIENCED

PRESS PERSON OFFSET WEB

Growing company in small town setting. Located half way between Houston and Galveston. Looking for experienced, dependable Web Press operators for heat set and cold web Harris presses. Good benefits and pay for good people. Openings all shifts. Send resume to: Sun Publishing Company, P.O. Box 1230, League City, Texas 77573 or call 713 322-4547.

DIAMOND SETTER

WITH CASTING EXPERIENCE. MUST BE WILLING TO MOVE TO IOWA. MUST BE WELL EXPERIENCED. SALARY OPEN.

Call 515-682-8975;

515-682-6543

(27-28)

Šokių šventės atgarsiai

Juozas Žygas

Ilgai laukta šokių šventė jau praėjo, bet ne greitai nueis ji į užmirštį — daug kas liks ilgai atmintyje! Tokie pasisakymai ar išsireiškimai, kaip: "verti plytos", negreit bus užmiršti. Gaila, kad žmonės atsakingose pareigose — neatsakingai elgiasi. Arba ir turėdami gerus norus — nemoka tinkamai išsireikšti. Šiuo klausimu geras atkirtis jau buvo duotas DIRVOJE.

Ar šventė pasisekė? — dėl to nereikėtų abejoti, žinoma, jeigu neturėjome nepagrįstų iliuzijų. Jeigu bu-

vo galvojama iš Chicagos sulaukti 4-5 tūkstančius svečių, tai buvo nepagrįstos iliuzijos. Reikia žinoti, kad ta karta — kuri rengė ar aktyviai dalyvavo dainų ar šokių šventėse, jau eina į savo gyvenimo saulėleidį. Labai gražiai apie tai yra pasakyta šventės leidinyje, vienos tautietės sveikinime: "Ne atstumas, o mano saulėleidinys amžius pastojų kelią Jus šokančius matyti. Nepaisant to, mintimis būsiu su Jumis, grakštusis Jaunime." Tokių buvo daug, tik gal ne visi taip gražiai ir prasmingai pasveikino!

Jau pats faktas, kad suvažiavo apie tūkstančiai jaunimo, patiesina tokių švenčių rengimą. Ypač buvo malonu matyti jaunimą atvažiavusį iš Pietų Amerikos, Vokietijos ir mažesnių lietuviškų kolonijų. Ne daug kas teriša jaunimą su tautos kamieniu ar tradicijomis, mano paties patyrimu tėra tik du svarbiausi faktoriai: tai tautiniai šokiai ir kugelis. Aš pats turiu savo jaunimą baigusį aukštąsias lituanistines mokyklas, dalyvavusį šokių šventėje, tad šiuo klausimu ši — bei tą išmanau.

Šventės pasisekimui daug darbo ir pastangų įdėjo šokėjai, jų vadovybė ir šventės organizacinis komitetas. Taip pat nereikėtų užmiršti ir Clevelando visuomenės, kuri plačiai įsijungė į įvairius darbus, renginius ar svečių priėmimą bei globojimą.

Tačiau nereikia manyti, kad viskas buvo absoliučiai ir tobulai atlikta, buvo daug tokių klaidų ir smulkmenų — kurių buvo galima lengvai išvengti. Žinoma, gal nei minėti nereikėtų, kad šventės plakatas skersai pagrindinę lietuvių rajono gatvę — gėdingai supliuško. Na, bet ar dėl to pradėsi dabar visas varnas šaudyti, kad jos plakatų nekaпотų!

Taip pat gal nereikėtų nei minėti, kad šeštadienį nuvažiavę į Koliziejų, iš kur atvažiuojančių svečių pasiimti, ratais ėjo apie milžinišką pastatą. Negalėdami per jokią duris įeiti, įvairius epitetus siuntė rengėjų link! Tokiame milžiniškame plote, nebuvo jokios informacijos, užrašų, rodyklių ar tvarkdarių. Spaudoje, tai žinoma, nebuvo iš anksto skelbti, kad įėjimui į Koliziejų yra skirtas "garage removal ramp" (iškasoje), o ratu einantieji — tokio paprasto reikalo nesuprato!

Gražiai praėjo šventės atidarymas šeštadienio vakare prie paminklo sodelyje, paskui visuomenė būriais iš ten patraukė į Lie-

Brazilijos lietuviai šokėjai.

J. Velykio nuotr.

tuvių namus, kur buvo keletas renginių.

Sekmadienį buvo iškilmingos pamaldos Dievo Motinos šventovėje (buvo jų ir daugiau bet neteko matyti). Iš kitur suvažiavę turėjo progos pamatyti ir pasigrožėti gražia lietuvių kolonijos aplinka. Taip pat ir įspūdingais parapijos pastatais, kurių masyvas yra didesnis ir už Jaunimo centrą.

Jeigu mes galime džiaugtis ir didžiuotis tuo, ką mūsų jaunimas ir jų vadovybės atliko, tai visai kitas reikalas yra kalbant apie mūsų įvairius veikėjus. Čia, gal jau ne pro šalį būtų, ta garsioji "plyta"! Po daugelio metų praktikos, atrodo, kad "plyta" yra vienintelis būdas atsiginti nuo įvairių kalbėtojų. Kalbėtojai, tie kurie, išvaikę jaunimą ir dalį suaugusių iš lietuviškų salių ir renginių, turėjo progą masiniai pasirodyti! Nežiūrint jų titulų, nuopelnų ar garbingų organizacijų — kurias jie atstovauja, tokios jaunimo šventės proga negali būti daugiau dviejų kalbėtojų. Žmonės suvažiavo šimtus ir tūkstančius mylių į šokių šventę, bet ne kokių tai kalbėtojų pasiklausti! Joks kalbėtojas nėra tiek nusipelnęs, kad galėtų žaisti daugelio tūkstančių žmonių nervais.

Norint pakelti šventės įspūdį, protarpiais galima duoti iškilmingą muziką — gali būti ir elektroninė (žinoma — jeigu garsintuvai yra gerai suderinti).

Vakare televizijos programose, rodant šokių šventę, kalbėtojai (išskyrus pranešėją) buvo visuotinai ignoruoti. Reiškia jie nesudaro šokių šventės esmės, bet tik balastą.

Jeigu jau turime nepagydomų kalbėtojų, tai keletą iš jų buvo galima dar prijungti šeštadienį — prie šventės atidarymo iškilmių. Pastebėjau, kad iš toliau atvykę nelabai skubėjo išsiskirstyti, tad kalbėtojai būtų turėję keletą klausytojų!

Šventė turėjo prasidėti 2 val., o pirmieji šokių muzikos garsai pasigirdo tik 20 min. po 3-čios, toks ištęsimas ir uždelsimas yra absoliučiai neleistinas! Ačiū Dievui, kad nebuvo tų žadėtų aukštųjų svečių! O būtų reikėję tikrai raudonuoti, ne dėl neužpildyto Koliziejaus, bet dėl nesugebėjimo tokius renginius tinkamai prarasti.

Taip pat jokių kalbų nebeturėjo būti, pasibaigus šokių programai!

Tokie įvykiai kaip šokių šventės, ne tik pakelia mūsų nuotaiką, duoda naujų jėgų, taip pat yra mūsų pajėgumo ir veiklos veidrodys. Iš jų reikia ne tik pasisemti jėgų, bet ir pasimokinti.

Pereita šokių šventė mums parodė:

Kad turime dar daug lietuviško jaunimo, kuris dalį savo laiko paskiria lietuviškam šokiui ir lietuviškai kultūrai, taip pat jo negąsdina tolimos distancijos ir nuovargis. Tad vien dėl to, tokios šventės yra rengtinos! Taip pat turime užtenkamai visuomenės, kuri negali tolimes distancijas ir susibūria į vieną lietuvišką šeimą. Jeigu Koliziejus nebuvo nei pusėtinai užpildytas, dėl to nieko kaltinti negalime!

Kad mūsų politinis svoris yra labai menkas, arba nebuvo tinkamai panaudotas.

Veiksniai, kurie reiškia pretenzijas politinei reprezentacijai ir veiklai, taip pat turi būti priimti ir atsakomybė — už tokios veiklos visišką nebuvimą. Yra lengviau nuvaikyti muses — negu rinkiminiais metais išvaikyti politikierius iš salių ar piknikų. Jų visiškasis nebuvimas, parodo mūsų politinės veiklos didelį nusi-gyvenimą ir sklerozę!

Kad lėšų telkimas ir šiuo atveju, kaip normaliai, nebūtina krenta ant finansinių pajėgesnių pečių. Į lankas plačiai neišeinant, tenka tik pastebėti, kad pačiame aukotojų sąrašo gale — kuris turėtų būti skirtas pensininkams, našlėms ir našlaičiams, randame ir pavardes su titulais. Jeigu jau kas neturi savigarbos ir pareigos jausmo, tai galėtų bent nerodyti savų titulų.

Tokios apimties biudžetą, pas žydus labai lengvai sutvarkytų vienas arba du rabinai. Manau, kad dar ne vėlu prisidėti ir padėti šventės biudžetą subalansuoti!

OPPORTUNITY FOR

GENERAL SURGEON

needed in a family oriented community in South Central Kansas, town of 3000, rural drawing area of 6000. Area offers excellent hunting, fishing & camping as well as good schools and recreational facilities. 90 min. from a major urban center of 300,000. Long established 42 bed open staff hospital housing medical, surgical, obstetrical, psychological, nursery, pediatrics, and intensive care, emergency room, and attached clinic with four family practice physicians. Address inquiries to Kevin E. White, Administrator, Medicine Lodge Memorial Hospital, 710 N. Walnut, Medicine Lodge, KS 67104 316-886-3771.

MATAS & TURNER REALTY

501 EAST 185 ST., EUCLID, OHIO 44119
486-2530

RITA MATAS — Broker — G.R.I. — C.R.A.
(CERTIFIED RESIDENTIAL APPRAISER)

ASSOCIATES

ROMA MAJOROVAS
ALGIS MATAS
DALIA ŠIRVAITIS
PETRAS MATAS
ANTANAS KALVAITIS
PATRICIA SAJOVEC
JONAS DUNDURAS
HOWARD TURNER — Attorney
Adv. VYTAS MATAS — teisinis patarėjas

Septintoji tautinių šokių šventė

(2)

Aurelija Balašaitienė

Po Amerikos, Kanados ir Lietuvos himnų sekė sveikinimų kalbos, oficialią šventės dalį užtesiant virš valandos. Nors skambūs ir gerai parinkti žodžiai, bet jie vargino žiūrovus ir šokėjus. Negalima buvo nepastebėti, kaip pavieniai šokėjai trypė nuo kojos ant kojos ir bandė nerodyti savo nekantrumo, kuris taip aiškiai atsispindėjo jų veiduose. Pagaliau atsistojimu pagerbus vėliavų išnešimą ir šokėjams pasitraukus iš arenos, prasidėjo šokių šventės ilgai laukta, maloniausia ir gražiausia dalis. Apie 3 val. 20 min. linksmai suskambėjo puikus 50 asmenų orkestras, darniai susiliedamas su 200 asmenų mišriu chorą, ir pirmieji "Žilvičio" žingsniai, sekami galingų prožektorių, sudarė darnią menišką vienumą. Po jo sekė Varkijietis, Juodalis Jonkelis, Jievarėlio tiltas, Kepurinė ir kiti, viso dešimt šokių. Šokėjai keitėsi, vingiavosi, vieni pasitraukdami iš arenos, kiti juos pakeisdami, visada tobulai likdami 28 kvadratu nustatytose vietose. Stebint iš aukščiau, buvo nepaprastai įspūdinga sekti grakščias, nuolatos besikeičiančias grupių sudaromas figūras, kaip kaleidoskope, simetriškai kuriančius naujus derinius. Žiūrovai šilčiau reagavo į šokius, dažnai plojimu pritardami šokio ritmui, su griausmingomis ovacijomis pasitikdami įeinančių jaunuolių grupę, pasipuošusių šiaudinėmis skrybėlėmis... Pasigėrėjimą šokiais kiek trukdė ilgi dviem kalbom šokių apibūdinimai. Tai senai atgyvenusi stovykline tradicija, kai tuometinėse sąlygose nebuvo galima atspausdinti programų. Iš kitos pusės, ir be programų, šokis kalba pats už save ir yra nereikalingas žodinės interpretacijos. Tebūnie leista žiūrovui pajusti jo pulsą, pasigrožėti choreografija ir šokyje įžiūrėti tai, kas atsiliepia jo dvasioje.

Po pertraukos į areną įžygiavo jauniausioji šokėjų karta. Tai lituanistinių mokyklų tautinių šokių grupės, kurių narių amžius yra tarp 7 ir 15 metų. Jaunuosius publika pasitiko su karštais plojimais. Antroje programos dalyje buvo sušokta dvylika šokių, kurie, palyginus su pirmąja dali-

džiavimas gerai atliktu darbu bei jo įvertinimu.

Lietuvių Tautinių šokių Instituto direktorė Galina Gobienė savo šventės uždarymo žodyje padėkojo šokėjams ir skatino visus nenuilstant dirbti toliau. Buvo laukiama maršo, džiaugsmingų valiavimų ir... šventės dirigentų pristaty-

Aldonos Totoraitienės parodos atidarymas Clevelande tautinių šokių šventės metu. Iš kairės: dr. Jarašūnas, dr. Baltrušaitis ir dail. A. Totoraitienė. V. Bacevičiaus nuotr.

Tautinių šokių šventės susitikimas: Barai, vysk. Baltakis, prel. Tulaba, Vazneliai ir Petrutis.

J. Tamulaičio nuotr.

mi, buvo įvairesni ir gyvesni. Ypatingo žiūrovų įvertinimo sulaukė imantrus "Aštuonytis", jaudinančiai gražus savo "audimu", patrauklus komplikuo- tų figūrų sudaryme. Jei žiūrovas tik gėrisi darbo vaisiais, tai beveik neįmanoma įsivaizduoti, kaip šventės choreografė Jadvyga Reginienė sugebėjo į tokį darnų vienetą sujungti šokėjus.

Į pabaigą arenoje susirinko visa dviejų tūkstančių šokėjų masė, ją užtvindydama, kaip ižas Nemune, sustodama suplanuotais trikampiais. Ir vėl visi subangavo, susiūbavo, savo judesiais užkrėsdami ir orkestrą, kuris tą susiūbavimą gan vykusiai imitavo. Publika kėlė šokėjams ilgas ovacijas. Jaunuose veiduose atsispindėjo džiausmas, pasitenkinimas ir pasidi-

mo, apie kuriuos nebuvo užsiminta ir kuriems nebuvo duota proga pasidžiaugti publikos padėka už jų ilgą darbo valandą, chorų paruošimą, orkestraciją, harmonizavimą...

Graži, puikiai orkestruota malda šventę užbaigė gaudžiai, nuslopinant šventės pakilią, jaunatvišką nuotaiką. Kaip gaila! Negalima nuneigti muzikos grožio nei maldos esmės, bet ir tiems dalykams reikalingas tinkamas momentas. Šokėjams subangavus, norėjosi iš džiaugsmo sušukti galingus valio, ploti, triukšmauti, kad galėtume priartėti prie jaunimo nuotaikos ir jaunystės reikalavimų supratimo...

Tačiau turime pripažinti, kad šventė yra visais atžvilgiais pasisekusi, o Clevelando lietuviai įrodė, kad

jie tokius renginius organizuoti sugeba ir pajėgia. Tai buvo bandymų dienos, kurių metu išryškėjo ne vien klaidos, bet ir sunkaus darbo vaisiai. Taip pat išryškėjo dar ir nutylimos, bet netoleruotinos tokių didelių renginių pasikartojančios neigiamybės: tai mūsų jaunimo mažumos vandališkas, neleistinas elgesys. Jaunųjų svečių vandalizmą ir nekultūringą elgesį mes per ilgai toleruojame, jį slepiame, nors jie kelių valandų bėgyje taip pakenkia lietuvių vardui, kad mūsų kelių metų pastangos vietiniams gyventojams pristatyti lietuvius kaip kultūringą šio krašto gyventojų mažumą, nueina niekais. Tai nebe pirmas kartas, kad dideliuose mūsų didmiesčių viešbučiuose jau mūsų jaunimui negalima rezervuoti patalpų. Ir šį kartą šeštadienio vakare Holiday Inn viešbutyje įvyko nemalonus incidentas, apie kurį buvo plačiai kalbama, kiek perdėtai komentuojama arba tylima. Kaip "Dirvos" korespondentė, gavau progą pasikalbėti su minėto viešbučio menadžerio pavaduotoju Frank Sotek. "Jaunimas buvo išgėręs", pasakoja jis. "Jie iš pradžių tik triukšmavo, o vėliau jau kilo žymiai didesnis triukšmas, todėl reikėjo pakviesti policiją. Policijai pasirodžius, jaunimas aprimo, tačiau buvo padaryta medžiaginių nuostolių: vienos vonios durys buvo visiškai iš-

montuotos, lubų plytelės išdaužytos, dūmų saugikliai dingę". Toliau jis pareiškė, kad areštai buvo nereikalingi ir nuostoliai buvo atlyginti. Visuomenė yra pasipiktinusi tokiais incidentais, tačiau niekas autoritetingai nereaguoja, ir tokie vandeninio pasireiškimai pasidarė mūsų jaunimo didžiųjų subuvimų tradiciniu elementu. Kai prieš keletą metų žymiai blogesnio pobūdžio incidentas įvyko Clevelando naujausiame viešbutyje, pasipylė pasipiktinusių skaitytojų ir tėvų laišakai su reikalavimu paskelbti kaltininkų pavardes. To nebuvo padaryta. Teko patirti, kad pavardes lengvai galima gauti. Siūlau ateityje tokius jaunus asmenis šalinti iš mūsų meninių grupių, išspėjant tėvus, jiems neleisti dalyvauti mūsų suvažiavimuose, šventėse ir kituose masiniuose renginiuose, jei jie nebus globojami savo tėvų. Tokių incidentų bijota ir šį kartą viskas pasibaigė žymiai geriau, negu kitais atvejais. Tokių svečių nenorime, tokių svečių nelaukiame, bet pareiškiame, kad jiems mūsų šventės pakilios nuotaikos nepavyko sugadinti.

LB Kanados krašto valdybos pirm. Algis Pacevičius taria šventės uždarymo žodį.

V. Bacevičiaus nuotr.

Vokietijos lietuviai šokėjai Koliziejuje.

V. Bacevičiaus nuotr.

Dar kartą negilioje jūroje

(2)

B. Stundžia

Antradienį prieš išplaukiant, turėjome papildyti degalų ir vandens atsargas. Vienoje marinoje, už degalus pareikalavo mažiau nei 50, o už vandenį 10 dolerių. Nuplaukus į kitą mariną už vandenį nieko nereikėjo mokėti, o už degalus paprastos kainos paprasė.

Su pataisytu varikliu išėjome iš uosto ir turėjome eiti siaura vaga palei salas, iš viso gal porą mylių. Aukštytyn kilo burės ir su vidutinio stiprumo vėju pasukome į vakarinį Current salos galą. Buvo į tą vietą du keliai; vienas tolimesnis palei Pimliko salą, kur vanduo buvo gilesnis ir antras palei Current salą, artimesnis, kur su jachta galėjome ant seklumos užsėsti, ilgai laukti potvynio ir paskui vėl grįžti į tolimesnį kelią. Gal ir lengvabūdiškai nutarėme bandyti pavojingesnį kelią.

Kai pasiekėme salos pakrantes, tai gyliamatis rodė 7 ar 6 pėdas, o atburiavus į seklią vietą nervai buvo įtempti, nes tik per kelis colius jachtos kylis nesiekė dugno, gi pati jachta sėdėjo vandenyje keturias su puse pėdos.

Pasirinkę vietą, kur matėsi gražus paplūdimys ir atsitraukę nuo kranto seklesnėje vietoje, kur gyliamatis rodė 6-7 pėdas nuleidome inkarą. Bet vėl nesėkmė. Srovė pasuko jachtą ir nuplukdė ant seklumos. Vėl reikėjo išmesti antrą inkarą ir, daug pastangų nepaėjęs, jachtą išlaisvinti. Pavaikščioje po paplūdimį, apžiūrėję tuščią pakrantę, pabraide, išsimaudę vėl nusikėlėme į jachtą. Kiek tik akys užmatė, jūroje jokio laivo nesimatė, tik tolimoje, lyg kokia ilga dešra, pupsojo Pimliko sala.

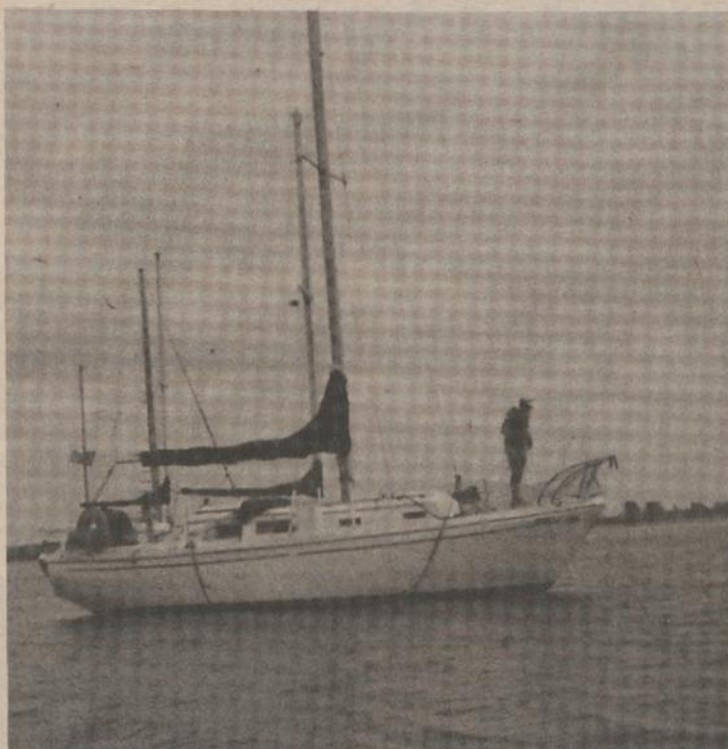
Trečiadienio rytą reikėjo apsispręsti kur link pasukti. Mus viliojo ilga grandinė Exhuma salų, bet vėjas buvo nepalankus ir svarbiausia negalėjome žinoti, kaip ilgai laikinai sutaisytas variklis atlaikys. Galvojome, kad su priešingu vėju vargu ar iki sutemstų sukarsime 35 jūrmyles. Mūsų jachta stovėjo salos užuovėjoje, bet apiplaukus salos galą ir atsiradus pietinėje pusėje, bures pagavo stiprus vėjas. Apie plaukimą į Exhuma salyną ir kalbos negalėjo būti, nes jau dabar reikėjo sumažinti bures.

Nutarėme grįžti atgal į Hatchet įlanką ir pareikalauti, kad sutvarkytų jachtos variklį. Bet tai prarastas laikas kurio nesugrąžinsi. Galėjome tartis su savininku dėl papildomos dienos, bet lėktuve atgal buvo užsakyta vieta.

Ir einant į Hatchet uostą vėjas buvo nepalankus, nes teko vingiuoti. Bangos lipo ant blikties, o kajutės viduje viskas suvirto ant grindų. Žemyn nuslinko priekinė burė, o didburę teko dalinai suimti. Norėdami dar su šviesa pasiekti uostą, dar ir variklį užvedėme.

Pasiekus Eleuthera salą, kur bangos padalino salą į dvi dalis, variklis sustojo ir nesidavė užvedamas. Priešais, gal už kelių šimtų pėdų buvo stačių uolų krantas. Sunkiai ėjosi jachtai pasisukti, nes sumažėjus burių plotui, buvo sunkiau jachtą valdyti.

Dar liko iki uosto gal kokios penkios jūrmylės, bet reikėjo eiti beveik tiesiai prieš vėją ir dar su suimtomis burėmis. Bangos atsimušdamos į jachtą stabdė ir slinkome vėžlio greitumu.

Užsiinkaravę Ispanų šaltinių įlankoje.

Vienai bangai užsokus ant jachtos blikties, inkaras, kuri buvo prižiūstas priekyje, nusmuko su visu lynu į jūrą. Gerai, kad lyno kitas galas buvo prižiūstas. Inkara greitai ištraukėme, bet su lynu nesisekė, nes matomai, apsiskuko apie sraigą ir vairą. Vėjas dabar stūmė jachtą į krantą, kur matėsi keliasdešimt pėdų aukščio uola. Vairo nesisekė pajudinti, o su bure nevaliojome jachtos pasukti. Uolos artėjo, o mes karšligiškai bandėme išlaisvinti vairą. Tik likus iki kranto uolos kokiai penkiasdešimčiai pėdų, mūsų laimei, pavyko ištraukti lyną ir jachtą pasukti gilyn į jūrą.

Eidami tolyn į jūrą lengviau atsikvėpėme, nes žinoma, kad daugiausia nelaimių įvyksta pakrantėse. Lėtai slinko laikas, o dar lėčiau stumėmės į priekį, tur būt ėjome nepilną jūrmylę per valandą.

Į uostą įplaukėme su šviesa ir paprašėme, kad galimai greičiau sutaisytų variklį. Rytojaus dieną, iš ryto mechanikui pradėjus dirbti prie variklio, išėjome

apžiūrėti miestelį ir jo apylinkę. Miestelį sudarė gal dešimties gatvelių su prastos išvaizdos namais, kažkurios tikybos maldos namai, pora krautuvų ir smuklė. Tiesa dar buvo mokykla, paštas ir valdinė įstaiga. Šalia miestelio dar buvo viščiukų skerdykla, kurioje dirba miestelio moterys.

Reikia pripažinti, kad daug kur Bahamos moterys yra šeimos galvos. Nesant darbų, vyrai stovinėja gatvėse, sėdi smuklėse, arf ba kur susimetę lošia kortomis. Nebeplaukia žvejoti, neaugina nei vaisių nei daržovių ir visus namų rūpesčius palieka moterims.

Tą dieną jūra buvo pasiūšaus ir prisiminus vakarykščią dieną, nesinorėjo išeiti iš uosto. Vygandas pasisakė už išplaukimą, bet mudu su Raimonu jį nubalsavome. Variklis buvo sutvarkytas, pagalbinė valtis pakeista, į pakabinamą variklį įdėta nauja spyruoklė, gauta vaistinė ir audros burė.

Penktadienį rytą iš uosto išėjome su varikliu, nes vėjo beveik nebuvo tik iš vakarykščios dienos jūra dar buvo nerami. Po valandos atsirado lengvas vėjas ir Gubernatoriaus uostą pasiekėme su burėmis. Tai buvo pramoginis buriavimas; jūra tviskėjo nuo saulės spindulių, jachtos aprangoje šnarėjo vėjas, priekyje burbuliavo laivo praskiriamas vanduo, debesys atrodė nusėdo dangaus prakraščiuose. Užsiinkaravome už mažos salelės, kur stovėjo kita nedidelė jachta, kurios kapitonas buvo moteris, o įguloje du maži vaikai.

Gubernatoriaus miestelis savotiškai įdomus, nemažai buvo krautuvų, neturistų.

Šeštadienį pro Pineapple saleles išburiavome į Palmetto miestelį. Vėl turėjome malonią dieną: vėjas buvo lengvas iš šiaurės rytų, oras šiltas, dangus saulėtas, tai

ne tas kas buvo pradžioje savaitės.

Sastojome prie į jūrą pastatyto tilto ir buvo gera mankšta iš jachtos ant jo užsikarti. Į miestelį ėjau vienas ir sutiktas praeivis sakė, kad krautuvė čia pat, o iš tikrųjų buvo gal už mylios prie pagrindinio kelio.

Miestelis tikrai buvo jauskus; visur matėsi švarūs namai apsupti vešlios augmenijos, buvo pora gerų krautuvų, bankas ir paštas. Kažkodėl šis miestelis man priminė Nidą. Kuršių nerijoje, tik čia švyturio nebuvo ir augmenija — lapuočiai. Atrodė labai tinkama vieta atostogas praleisti.

Grįžęs, žiūriu, Vygandas su Raimonu varto kelias žuvis ir šnekasi su jas pardavusiu žveju. Keista — aplink jūrą, o žuvies sunku gauti.

Buriuodami atgalios, pietums sustojome ant inkaro netoli Gubernatoriaus uosto esančios Levy salos užuovėjoje. Gėstanti saulė palydėjo mūsų jachtą į išeities uostą.

DETROIT

MINĖS DARIAUS IR GIRĖNO SUKAKTĮ

Dariaus ir Girėno mirties 51 metų sukaktis bus paminėta liepos 22 d. tokia tvarka:

10:30 val. už Darių ir Girėną šv. Mišios šv. Antano parapijos bažnyčioje. Organizacijos kviečiamos dalyvauti su savo vėliavomis.

12 val. Dariaus ir Girėno klubo svetainėje įvyks paminėjimas.

Atidaromąjį žodį tars klubo pirmininkas Edvardas Milkus.

Po to klubo svetainėje vaisės. Visi lietuviai prašome minėjime gausiai dalyvauti.

• Dainavos jaunimo stovyklos rėmėjų suvažiavimas įvyks šeštadienį, liepos 21 d., 2 val. stovyklavietėje.

Sekančią dieną, liepos 22 d. įvyksta tradicinė Dainavos metinė šventė. Pradedama 11 val. mišiomis, kurias laikys prel. Celiesius. Veiks svetainė ir bus turtingas dovanų stalas. Detroito ir apylinkių lietuviai kviečiami gausiai dalyvauti ir savo atsilankymu paremti Dainavos jaunimo stovyklą. Šventės reikalus tvarko Leonas Petronis.

(a. gr.)

DIECAST TOOL ENGINEER SUPERVISOR

Must be responsible for repairing of dies, trim dies, design of new dies, and be able to discuss new tooling with customers. Competitive salary & complete benefit package. Forward resume with salary history to

GENERAL DIECASTING CO.

10750 CAPITAL

OAK PARK, MICH. 48237

ATT. MR. D. G. STRNAD

NO PHONE CALLS & NO HEAD

HUNTER.

(23-29)

BLAHA • CHIARA • DARGIS • DEGUTIS • IGNAS • KEZYS
LINGERTAITIS • PALUBINSKIENE • PETRIKONIS • RIMAS • SILGALIENE
SHUKYS • VASKYS • VENCLAUSKAS • ZOTOVIENE • ZUMBAKIENE

KVIEČIAME KLEVELANDE APLANKYTI,

AMBER STUDIOS, INC.

GINTARO GALERIJA

505 EAST 185 STREET
CLEVELAND, OHIO 44119
TEL. 216/531-3500

Derliaus yra, kad tik darbininkų būtų (2)

Meno kūriniai

Jūratė Statkutė de Rosales

Lietuvis, kur jisai begyventų, savo namus puošia meno kūriniais. Gal tokia jau yra mūsų prigimtis, paženklinta atminimais apie skaptuotus stogo žirgelius, tulpėmis išgražintą skryniją, ar saulutėmis išpjausytą rankšluostinę. Laikai keičiasi, būdas lieka. Šiandieną retai beskaptojame medžio išdirbinius gyvenvietei puošti, bet vieton to dailiname savo namus ar butus lietuvių dailininkų paveikslais. Mūsų sienos yra nukabinėtos "savų" dailininkų kūriniais, turinčias mūsų akyse dvigubą paskirtį: priduoti jaukumo gyvenamajam namui ir įamžinti lietuvių dailininko kūrybos momentą.

Viskas yra tvarkoje. Mes esame laimingi turėdami pav. ekslus, dailininkas džiaugiasi, galėdamas duoną pelnyti iš savo meno. Tačiau kas atsitiks, kai ateityje meno žinovai panorės vieno ar kito lietuvių dailininko kūrybą ištiesai pažinti, ją rimtai išstudijuoti? Kaip sugaudys jie tuomet kiekvieno menininko paveikslus išsibarsčiusius gal net keliuose žemynuose? Ir kas atsitiks, jei savininkui dingus, paveikslas nukeliaus į rankas žmonių, kurie lietuvių menininko dviasios neįvertins?

Vien Venezueloje, kai buvo suruošta 1977-tais metais valdiškame Modernaus Meno Muziejuje pabaltiečių dailininkų retrospektyvinė paroda, pasirodė, kad lietuviškose rankose turima stebėtinai daug gerų paveikslų. Versdama ano meto liuksusinių parodų katalogą,

užtinku Galdiko "Dainių" (aliejus 1936 m., Br. Deveikio kolekcija) ir iš tos pačios kolekcijos paimtą Kasiulio "Nature morte", tapytą 1943 metais. Barquisimete, pas ekonomistą Vabalą randasi K. Šimonio "Aušra" (1937 metų tempera), Viesulo raižinių serija, Petravičiaus net keli paveikslai, keli Igno grafikos kūriniai. Pas Dr. Hermanavičių gausėja Pauštinės paveikslų, Šileikio įdomus aliejus "Žiemos vaizdas" ir gera serija Br. Mūrinio akvarelių. Pas Dr. Gutauską, be Paukštinės kūrinių randasi Viesulo ir Tamošaičio paveikslai. Pas latvius Kruminus užtinkame Telesforo Valiaus kūrybą. Pas Vladą Mažeiką, Tamošaitienės kilimas puošia svetainės sieną.

Kartais ilgai laikyti paveikslai pasirodo turį naują vertę: taip atsitiko Bronnei Domeikienei, kuri turi kadaise Vokietijoje tapytus, vyro pirkus, trys Juodžio paveikslus.

Sąrašas, savaime aišku, toli gražu nėra pilnas. Venezueloje yra nepalyginti daugiau lietuviškų dailės kūrinių, negu čia išvardinau. Kas vėliau su tais kūriniais atsitiks, krašte, kuriame mūsų dailininkų vardai ir pavardės skamba lyg nesuprantama egzotika? Dauguma paveikslų bus be abejo saugojama šeimose, bet kaip bus su kitais po 20, 30, 50-ties metų?

Atskirą ir rimtą klausimą kelia kūriniai tų dailininkų, kurie gyveno ar gyvena Venuezueloje. Toks

P. Ilgūnas

Senasis Kaunas

atvejis yra pav. dailininko Kosto Jezersko, baigusio Lietuvoje 1942 metais Dailės Institutą. Venezueloje, beveik visi vėlesni Jezersko kūriniai randasi nelietuvių pirkėjų rankose. Pvz. Pabaltiečių Parodoje išstatytas jo didelis 1963 metais tapytas aliejus "Miškas" priklauso vietinei B. Mandelio kolekcijai. Be to, didelis kiekis Jezersko darbų buvo pašvesta "publicity" profesijai ir turi savo specifinę vertę, kuri lietuviams yra mažai žinoma.

Visi aukščiau išvardinti menininkai yra pradėję ar baigę meno studijas Lietuvoje — juos galima būtų pavadinti "lietuviškos mokyklos" auklėtiniais. Metams bėgant, išeivijoje atsiranda kita grupė menininkų — tie, kurie gimė, augo, formavosi ne Lietuvoje. Jie yra antros ar trečios kartos lietuviai. Pvz. Venezueloje jau yra buvusios keturios parodos Urugvajaus lietuvaite A. Cibulskytės-Valverde, ne lietuvių organizuotos. Parodas suruošė tokios valdiškos institucijos kaip Transporto Muziejus, ar privačios institucijos kaip "Fedecamaras" (Prekybos ir Pramonės savininkų federacija). Iš tų parodų Cibulskytės keliasdešimt paveikslų pateko į žinomų vietinių pasiturinčių šeimų kolekcijas. Cibulskytė-Valverde yra baigusi Urugvajaus Meno Institutą, jos tapybos stilius yra realistinis, jos tematikoje vyrauja Pietų Amerikos vaizdai, tačiau jina, kaip ir kiti lietuvių kilmės dailininkai išeivijoje, yra neatskirama lietuviško "heritage" dalis.

Labai jautri tema yra paskutiniu laiku iš Lietuvos į vakarus prasmukusių paveikslų klausimas. Atvežtų naujų meno kūrinių išeivijoje jau turima nemažas kiekis, jų yra ir Venezueloje. Neramioje modernaus pasaulio aplinkoje, kiekvienam menininkui yra svarbu žinoti, kad jo kūriniai randasi įvairiuose tolimuose kraštuose. Tai yra lyg užtikrinimas, kad menin-

ko kūrybinis palikimas nepražus, jis išliks jei ne vienoje vietoje, tai kitoje, kas beatsitiktų. Per paskutinius dešimtmečius iš Lietuvos išvežtus į užsienį paveikslus gal net reikėtų pirmoje vietoje kataloguoti — jie sudaro specialų mūsų meno istorijos reiškinį. Kadangi pats autorius negali būti atsakingas už paveikslų tolimesnes keliones, tai tokių paveikslų surašymas vargu ar kam pakenktų. O "inventorius" būtų svarbus ir mums išeivijoje, ir tiems, kurie yra Lietuvoje.

* * *

Ne vien pas mus, o juk visur ir visose tautose kiekvieno paveikslas kelias po to, kai jis išejo iš kūrėjo rankų, yra lyg nuotykių romanas. Pasakojimų apie paveikslų dingimus ir atsiradimus yra apstu visur ir visada. Meno kritikų ir ži-

novų vargai studijuojant vieno kurio menininko kūrybinę raidą yra visuotinas, pasaulinis reiškinys. Antai Prancūzijos spauda neseniai pasakojo, kad vienoje centrinėje Prancūzijos provincijoje, vienuolės seselės išvalė vienuolyno rūsį ir pardavė užmestą seną paveikslą už 300 frankų. Pirkėjas savo ruožtu paveikslą perleido kitam už 4000 frankų. Tas paveikslas nuvalė, atpažino XVI a. Venecijos dailininko Lorenzo Lotto parašą ir pardavė paveikslą Louvru už trys su puse milijono. Dabar seselės, susikrimtusios, kelia ieškinį...

Jei mes, išeivijos lietuviai, pajėgsime užvesti lietuviškų paveikslų kompiuterizaciją, mes turbūt būsimės tos srities pionieriai, ir gal net pasauliniu mastu PIRMIEJI. Gal vertėtų pabandyti? (Bus daugiau)

Ohio Lottery's 10th Anniversary Instant Game

WIN FOR LIFE

the money never stops!

Win \$1000 a month for life! or...
Grand Prize:
\$1000 a week for life!

Imagine winning \$1,000 month after month, or week after week... for the rest of your life! Now you could be a winner for life when you play WIN FOR LIFE. Ohio's new Instant Lottery game where the money never stops! Win \$1,000 a month for life when you match 3 \$LIFE symbols on your ticket. Redeem your winning "Free tickets" for a chance to win the \$1,000 a week Grand Prize.

Winning tickets must be validated.

A. A.

JONUI GARBAI

mirus, žmonai MARGOT, sūnui JONUI ir
seseriai L. JUODELIENEI gilią užuojautą
reiškia

Los Angeles
Lietuvių Tautiniai Namai

A. + A.

KAROLINAI ČESNAVIČIENEI

mirus, sūnus ALGIRDĄ ir KAZIMIERĄ ir
jų šeimas nuoširdžiai užjaučiame ir kartu
liūdime

K. K. Vaitaičiai

AUSTRALIJOS LIETUVIAI

Antanas Laukaitis

BALTŲ DELEGACIJA AUSTRALIJOS PARLAMENTE

Australijoje, šalia paskirų lietuvių, latvių ir estų bendruomenių, veikia ir bendra Federalinė Baltų Taryba (Baltic Council of Australia). Ši taryba buvo suvažiavusi į sostinę Canberą ir ten, Lietuvių Namuose, turėjo savo bendrą posėdį, kurio metu pagrindiniu tikslu buvo pastatytas reikalas praveisti Australijos Parlamente ir Atstovų Rūmuose bei Senate rezoliuciją, liečiančią Baltijos kraštų apsisprendimo teisę ir žmogaus teisių įgyvendinimą Pabaltijo kraštuose. Iš lietuvių pusės šiame posėdyje dalyvavo: Krašto valdybos pirm. V. Bukevičius, vicep. ir Krašto valdybos atstovas Baltų Taryboje dr. B. Vingilis ir Baltų Tarybos nariai K. Stašionis ir L. Cox, bei Melbourne Baltų Tarybos pirm. A. Žilinskas ir Tasmanijos "Baltic News" redaktorius A. Taškūnas.

Šia proga Baltų Tarybos atstovus, vadovaujant pirmininkui latviui J. Ritenis ir lietuvių atstovaujant dr. B. Vingiliui, priėmė Australijos ministeris pirmininkas Mr. B. Hawke. Tai buvo pirmas pabaltiečių susitikimas su socialistų, čia vadinamų darbiečių partijos, ministeriu pirmininku. Šis priėmimas vyko labai draugiškoje ir šiltoje at-

mosferoje ir ministeris pirmininkas pareiškė, kad jam labai rūpi žmogaus teisių klausimas, jis pats yra buvęs Maskvoje, gerai žino sovietinį gyvenimą ir ten nesančias žmogaus teises, kokias mes pažįstame ir turime vakarų pasaulyje. Jis pasakė, kad jis labai gerai žino Pabaltijo tragediją ir su šių kraštų reikalais yra gerai susipažinęs. Jis taip pat pareiškė, kad jo vadovaujama vyriausybė visuomet palaikys žmogaus Teisių principus ir jų įgyvendinimą.

Po susitikimo su ministriu pirmininku, delegacija taip pat aplankė ir opozicijos liberalų vadą A. Peacock, kuris labai šiltai žodžiais palinkėjo Pabaltijo atstovams daug sėkmės jų sunkiame išlaisvinimo darbe ir, kartu su demokratų partijos vadu D. Chipp, kuris taip pat nuoširdžiai priėmė šią delegaciją, abu pažadėjo savo pagalbą visuose Pabaltiečių darbuose.

Po oficialių priėmimų, tos dienos vakare Lietuvių Klube buvo surengta bendra vakarienė, kurioje dalyvavo 25 pabaltiečiai ir 20 parlamentarų ir senatorių, iš kurių pusė buvo darbiečių partijos. Po įvairių sveikinimo kalbų, privačiuose ir draugiškuose pasikalbėjimuose su parlamentarais ir buvusiais senatoriais, bei keliais federaliniais ministrais, yra labai daug vilčių, kad Pabaltijo Kraštų

žmogaus Teisių įgyvendinimo rezoliucija bus praves-ta Atstovų ir Senato Rūmuose.

MIRĖ RAŠYTOJA M. M. SLAVENIENĖ- MYKOLAITYTĖ

Birželio 14 dieną Sydnėje, po sunkios ligos mirė mūsų spaudos bendradarbė, kultūrininkė, rašytoja-poe-tė Marija Magdalena Slavėnienė. Ji buvo gimusi 1908 metais Marijampolės apskrityje. Baigusi kazimieriečių seserų gimnaziją, ji pradėjo studijuoti Kaune, gyvendama savo brolio Putino Mykolaičio šeimoje, susitikdama su daugeliu to laiko garsiųjų mūsų poetų ir rašytojų. Tas ją paskatino išvystyti ir savuosius meninius talentus. Dar universitete būdama, ji jau buvo žinoma poetė, su savo kūryba dalyvaudama "Naujosios Romuvos", "Naujosios Vaidilutės" ir "Studentų Dienų" leidiniuose. Gyven-d a m a Vokietijoje, bendradarbiavo to laiko mūsų spaudoje ir laimėjo novelės konkursą, vėliau su A. Mažeika išleisdama eilėraščių rinkinį "Po svetimu dangumi". Iš Vokietijos persikėlė į Kanadą, gyvendama Vancouveryje, kur lietuvių atstovavo tautų festivalyje. Čia ji buvo paminėta laikraštyje "The New Herald", įdedant ir jos nuotrauką.

1949 metais persikelia gyventi į Australiją ir sukuria šeimą su teisininku Juozu Slavėnu, prieš keletą metų mirusiu Sydnėje. Čia ji bendradarbiauja vietinėje ir Amerikos spaudoje, spausdindama savo kūrinus. 1960 m. laimi Melbourne Liet. Katalikių Moterų Draugijos literatūrinį konkursą už eilėraščių rinkinį "Klajūno takais". Tais pačiais metais Sydnėje ji įsteigia literatų būrelį, kuris reguliariai rengė literatūros popietes. Taip pat priklausė Plunksnos klubui ir Lietuvių Rašytojų Draugijai. Ilgus metus buvo Australijos Kultūros Tarybos narė, labai nuoširdžiai dirbdama visą lietuvišką kultūrinį darbą. Yra išleidusi savo poezijos knygą "Nežinomi keleiviai" ir "Putinas mano atsiminimuose".

Po gedulingų pamaldų, kurias lietuvių bažnyčioje atlaikė kun. P. Mortūzas ir prel. P. Butkus, velionė bu-

ALT S-gos St. Louis skyriaus grupė narių su garbės nariais. Iš kairės: A. Švarcienė, V. Tervydis, V. Tervydienė, A. Gumbelvičienė, dr. P. Švarcas, O. Lujienė, K. Kikutis, J. Luja, M. Kikutienė ir J. Gumbelvičius.

ST. LOUIS

GRAZIAI PABENDRAUTA

St. Louis ir Apylinkių ALT S-gos skyrius birželio 10 d. turėjo specialų susirinkimą skyriaus pirmininko dr. P. Švarco namuose, Mascoutah, Ill.

Susirinkimas, pravestas jaukiai, neformaliai turėjo dvejopą tikslą: 1) supažindinti skyriaus narius su Sąjungos Seimo nutarimais ir jo eiga ir 2) suteikti progą skyriaus nariams pabendrauti su senokai nematytais skyriaus garbės nariais p. p. Anėle ir Jonu Gumbelvičiais, kurie kelioms dienoms buvo atvažiavę į St. Louis.

Apie Sąjungos Seimą išsamų pranešimą įdomiai papasakojo, jame skyrių atstovavęs dr. P. Švarcas.

(vt)

GOVERNMENT JOBS. \$16,559 - \$50,553 / year.
Now Hiring. For Directory
Call 805-687 6000 Ext. R — 5823.

AUDRA
Travel

kviečia keliauti kartu

10 DIENŲ LIETUVOJE

Liepos 24 Rugsėjo 4
Rugpjūčio 9 Spalio 2
Gruodžio 19

VIENOS SAVAITĖS Rugsėjo 10
VILNIUJE Spalio 2

Skridimai numatyti patogiomis prancūzų ir suomių oro linijomis.
Kelionės lydimos patyrusių palydovų.

Mūsų įstaigoje jūs gausite geriausią patarnavimą:

- sutvarkant dokumentus iškvietimams
- nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei kitas dovanas giminėms Lietuvoje
- tarpininkaujant bei suteikiant ypač gerą finansinę paramą, greitą ir labai naudingą giminėms Lietuvoje palikimų sutvarkymą.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnių žinių teiraukitės nauju adresu:

1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)

Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Telex 06-986766 TOR

Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Savininkė — Audronė Našlėnaitė-Simon

PRODUCTION SUPERVISORS

Due to dramatic growth of our business the leading manufacturer of chain saws and line trimmers requires additional supervisors. Qualified candidates will possess strong employee relation skills and will have a minimum of 3 years exp. in high volume assembly or heavy machining.

We offer competitive salaries and benefits in an excellent outdoor recreation area. Send resume including current salary in confidence to:

PERSONNEL MANAGER
BEAIRD-POULAN/WEED EATER
Division of Emerson Electric
#1 Poulan Dr.
Nashville, AR 71852
EOE M/F

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkas J. Mažeika

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

LOS ANGELES

LIETUVES MOTERŲ FEDERACIJOS KONVENCIJOJE

Birželio 10-15 dienomis Las Vegas, Nevadoje įvyko Moterų Klubų Federacijos 93-is tarptautinis suvažiavimas. Dalyvavo 1493 moterys iš viso pasaulio. Konvencijos obalsis: "The Word in your Hands". Lietuvas atstovavo Moterų Klubų Federacija Los Angeles skyrius: pirm. Bronė Skirienė, vicepirm. Stasė Bajalienė ir Ramunė Barkutė.

Suvažiavimas praėjo labai sklandžiai: visur tvarka, patarnavimas ir reikale pagalba.

Iš visų tautybių mes tik lietuvės turėjome stalą su literatūra apie Lietuvą, vakarų Europos žemėlapi su atžymėta Lietuvos teritorija, tautiniais rūbais aprengtas lėšes, didelį užrašą vidury stalo Lithuania su vėliavėlėmis: Lietuvos ir Amerikos. Suvažiavime išdaliname labai daug knygų apie Lietuvą, įvairių brošiūrų, vadovėlių specialių knygų apie Lietuvą. Malonu buvo, kai atėjusios delegatės paimti literatūros paklausia: kaip tau einasi?, arba kitos prašo duoti tinkamiausios literatūros, nes kas tai rašo knygą apie Lietuvą ir daug kitų turėjome netikėtumų.

Labai gražus buvo teatras delegatėms, kur buvo duodamos pačios geriausios vietos. Buvo išpūdingas banketas milžiniškoje Hiltono salėje. Banketo metu buvo iškelti Moterų Federacijos nuveikti darbai ir iš-

Lietuvės dalyvavusios moterų federacijų konferencijoje. Iš kairės: St. Bajalienė, St. Skirienė, tarptautinių grupių pirm. Fr. Davis ir R. Barkutė.

dalinti atžymėjimai pasižymėjusiom narėms mene, tarptautiniuose reikaluose ir visuomeniškuose darbuose.

Sekančią dieną ten pat buvo tarptautiniai pietūs, kur buvo pageidaujama dalyvauti su tautiniais rūbais. Tautybių atstovės įgyiavo į salę ir buvo apdovanotos pažymėjimais. Po to sekė programa, įvairios kalbos, iš kurių ypatingai pažymėtina: "Komunistų pavojus pasauliui".

Buvo įteiktos dovanos Moterų Klubų Federacijos naujam įrengtam muziejui Washington, D. C. Lietuvas atstovaujanti Bronė Skirienė įteikė lietuvaite (lėlę) su tautiniais rūbais prie ratelio ir aiškino suvažiavusioms, kad ši lietuvaite simbolizuoja lietuvių moterį, kuri paliko savo tėvynę dėl rusų užimto mūsų krašto ir teroro. Ji yra laiminga suradusi naujus namus Wa-

shington, D. C.

Malonu buvo atstovauti lietuves šioje tarptautinėje konvencijoje ir skelbti pasauliui tą komunistų letena prispaustą tautą. Mūsų gražūs lietuviški rūbai atkreipė visų delegačių dėmesį. Su naujai pasisemtomis žiniomis grįžome į Los Angeles dirbti toliau plačioje Moterų Federacijos dirvoje, kurios šūkis: "Unity in Diversity".

Stasė Bajalienė

P A D Ė K A

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba nuoširdžiai dėkoja kolegoms, kurie atsilygino ir dar pridėjo auką už pasiųstą leidinį Neo-Lithuania 1922-1932.

Knygos leidimą parėmė 45 dol. — Magd. Ulėnienė, po 40 dol. — Eug. Noakas ir Br. Elsbergas, po 30 dol. — A. V. Matulionis ir Alg. Sperauskas, po 25 dol. —

St. Skripkus, J. Čiuberkis ir St. Lukas.

Korp! vyr. valdyba visiems nuoširdžiai dėkoja. Laukiame atsiliepiant ir tuos kolegas-es, kurie gavę knygą, iki šiol neatsilygino.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyboje gaunamos šios knygos: Neo-Lithuania 1922-1932 — 20 dol., R. Spalio — Auksinio saulėlydžio gundymai — kietais virš 12 dol., minkštais virš 10 dol., R. Spalio — Rinktinių novelės — 8 dol.

P. S. Knygos gaunamos šiuo adresu: A. Juodvalkis, 6620 So. Rockwell St., Chicago, Ill. 60629.

Korp! Neo-Lithuania vyr. valdyba

CLEVELANDO PARENGIMAI

• LIEPOS 29 D. Žalgirio šaulių kuopos tradicinė gegužinė spaudai paremti.

• RUGPIŪČIO 12 D. SLA 136 kuopos gegužinė Gaižučio sodyboje.

• RUGPIŪČIO 24-26 D. D. — Neringos ir Pilenų tuntų savaitgalio stovykla, Camp Wandlee, Pelee Island Ontario.

• RUGSĖJO 2 D. Balso gegužinė prie ežero.

• RUGSĖJO 9 D. Šilinės šventė. 10:30 val. šv. Jurgio bažnyčioje iškilmingos šv. mišios, procesija į Marijos grota ir Tautos šventės paminėjimas.

• RUGSĖJO 16 D. 1 val. prie ežero ramovėnai rengia gegužinę.

• RUGSĖJO 22 D. Vasarą palydint Neringos skaučių tunto balius.

• RUGSĖJO 23 D., gen. Vlado Nagevičiaus 20 metų mirties paminėjimas. Ruošia Korp!

Tautinių šokių šventės loterijos traukimas įvyko liepos 8 d. Lietuvių Namuose Clevelande. Iš kairės mecenatai davę loterijai po 500 dol. J. Balbatas ir V. Čeičys. Prancuskas, pirm. A. Butkus, J. Citulis, loterijos pravedimo pirm. Br. Nainys ir V. Stuogis.

V. Bacevičiaus nuotr.

Jaunieji menininkai Saulius Kaunas, Tomas Kijauskas ir Albertas Sušinskas šokių šventės metu suruošę parodą "Gatvės garsai".

V. Bacevičiaus nuotr.

Fraternitas Lituanica, Ramovėnai ir Birutietės.

• SPALIO 6-7 D. L.S.S. Skautininkų skyriaus suvažiavimas.

• SPALIO 6-7 d. šv. Jurgio parapijos Eucharistinės pamaldos (40 val. atlaidai).

• SPALIO 13 D. Pabaltiečių vakaras. Ruošia Amerikos Lietuvių Taryba, estų taryba ir latvių sąjunga.

• SPALIO 14 D. Tėvynės Garsų radijo 35 metų sukaktis.

• SPALIO 20 D. Balso 40 metų minėjimas-balius Lietuvių Namuose. Rengia Balso Clevelando skyrius.

SPALIO 27 D. 25-kių metų sukaktuvinis koncertas ir balius Sv. Jurgio parapijos salėje

• LAPKRIČIO 10 D. Vaidilos teatro premjera — A. Landsbergo "Onos veidas".

• LAPKRIČIO 11 D. 11:30 val. priešpieť parapijos salėje tradicinis šv. Jurgio parapijos festivalis. Pabaiga 4 val. popiet.

• LAPKRIČIO 17 D. Kariuomenės šventės minėjimas, Lietuvių salėje. Rengia L.K. V.S. "Ramovė".

• LAPKRIČIO 17-18 D. Dainavos stovyklai remti parengimas-paroda.

• LAPKRIČIO 24-25 d.d. Lietuvių Dienos. Rengia LB Clevelando Apylinkė.

OPPORTUNITY FOR 1ST CLASS BINDERY HELP

3 years experience or more OPERATING FOLDERS, CUTTERS, SADDLE BINDER & GENERAL BINDERY work. Steady work for qualified help 37 1/2 hour week.

Apply call or write to:
MR. RILEY BAYLOR
FRANKLIN PRINTING CO.
209 MAGAZINE ST.
NEW ORLEANS, LA. 70130
504-522-9654

(24-33)

FORGING HAMMER OPERATOR

Canton Drop Forge, a leading supplier of steel and non-ferrous forgings, is seeking forging hammer operators. Applicants must have specific hammerman background and work experience to qualify. Reply in writing ONLY-no phone calls or walk in applicants accepted. Send resume to:
MR. H.E. ENGLAND
PO BOX 6902
CANTON, OHIO 44706

PRESSMAN — FLEXP

Agressive Rocky mountain label manufacturing co. located in Denver, Colorado is seeking experienced WEBTRON PRESS OPERATORS with solid knowledge of multicolor & process work. Excellent benefits, salary & working conditions. Send resume to: ROD KEMPER.

EMBLEM GRAPHIC SYSTEMS

1455 S. PLATT RIVER DR.,
DENVER, COLORADO 80223
Call 1-800-525-9491, (male-female)
(27-33)

WANTED EXPERIENCED

HVAC
AIR CONDITIONING MECHANICS
IMMEDIATE OPENING FOR APPLICANTS WILLING TO RELOCATE TO CHARLOTTE, N.C. AND DUTCHESS COUNTY NY. EXPENSES PAID. FIVE OR MORE YRS. EXPERIENCE OPERATION AND MAINTENANCE REPAIR OR RECOPI. CHILLERS, CENTRIFUGAL AND PNEUMATICS SYSTEMS. CONTACT: TONY LOGUIDICE, BETWEEN 9 AM & 3 PM.
(914) 473-2853
OR AFTER 5 PM
(914) 473-3536

OWNER OPERATORS

The fastest growing trucking company in Charleston, S. C. and Savannah, GA. needs Owner Operators. Pays \$.72 loaded/\$.64 empty mile. Fuel advances. Good company benefits. Requirements: Tandem sleeper tractor, Driver must meet DOT requirements. Call:

TAYLOR-MAID
TRANSPORTATION
Charleston, S. C.
803-747-0559

Savannah, Ga.
GA — 1-800-282-3134
or 912-966-2086

(19-28)

Puikiausius kailius rasite

Chicagoje pas vienintelį lietuvių kailininką
NORMANĄ BURŠTEINĄ

185 N. WABASH AVE. CHICAGO, ILL. 60601
Tel. kraituvės (312) 263-5826; namų (312) 677-8489.

A.a. Juozas Augustinavičius...

(Atkelta iš 1 psl.)

dėka ne vienas pabėgėlis vėliau galėjo pelnytis duoną Amerikoje ar kitame krašte.

Apsigyvenęs Clevelande, jis savo darbuose buvo taip išsišakojęs, kad vienu metu buvo priverstas nuolatos keliauti tarp Putnamo, Chicago ir Toronto. Šiandieną jo statytieji pastatai yra jau įleidę šaknis kaip lietuviško religinio ir kultūrinio gyvenimo židiniai. Draugo spaustuvė ir su ja susiję pastatai, Marijonų vienuolynas ir Jaunimo Centras Chicagoje, Prisikėlimo bažnyčia ir salė Toronte, Putnamo seselių namai ir koplyčia šiandieną stovi kaip amžini jo darbų liudininkai. Bet labiausia Juozas didžiavosi Clevelando Dievo Motinos parapijos bažnyčia ir masyvių pastatų kompleksu su mokykla, vienuolynu, klebonija, sale ir kavine. Čia jis gyvas kiekvienos sienos plytelėje, kiekvieno vitražo stikle.

Laisvalaikį Juozas mėgo praleisti sportuodamas su savo šeima, lankydamas kultūrinius renginius, operas, koncertus. Jis buvo puikus slidinėtojas, čiuoži-

kas, plaukikas, o klasikinė muzika vakarais jam teikdavo didžiausią malonumą. Jis didžiavosi savo turtinga Vivaldi, Pavarotti ir kitų garsių dainininkų bei muzikų plokštelių ir juostų kolekcija. Juozas domėjosi filosofiniais ir teologiniais klausimais, rasdamas progą intymiaime ratelyje diskutuoti žmogaus gyvenimo žemėje prasmės problemas. Ir Tolimųjų Rytų filosofija jam buvo įdomi, o jėgų mokslas jame kėlė nuostabą ir intelektualinį smalsumą.

Savo vaišingumu ir nuširdumu Juozas pasižymėjo ne vien priimdamas svečius. Kadaisė prieš daugelį metų, į Clevelandą atvykstant pirmiems lietuviams pabėgėliams, jis savo kukliuose namuose juos priėmė ir globojo, kol jiems pavykdavo rasti butą ir darbą. Tuo būdu per jo namus 1949-1951 metų laikotarpyje perėjo virš dviejų šimtų asmenų, svetimoje padangėje darančių pirmuosius žingsnius. Jo namuose jie rado pagalbos ranką, paslaugą, pastogę ir maistą. Laikui bėgant, tai lyg ir buvo primiršta, nes Juozas pasižymėjo savo būdo nepaprastu kuklumu.

Prieš keturis metus netekęs savo mylimos žmonos Aldonos, žinomos pedagogės ir populiarios paskaitininkės, kurios talentu jis didžiavosi, Juozas bandė neprarasti gyvenime lygsvaros. Ilgus metus išgyvenęs savo gimtojo krašto ilgesy, jis pernai lankėsi Lietuvoje, iš kur sugrįžo su jam taip charakteringu nuotaičių mišiniu: giliu džiaugsmu ir skaudžiu liūdesiu. Dar prieš šesetą savaičių su draugais lankėsi Europoje, daugiausiai laiko praleisdamas Ispanijoje, Juozas planavo tolimesnes keliones, dukrų šeimų lankymą ir turėjo dar daug kitų projektų. Deja, žiauri liga, paguldžiusi tą Lietuvos ažuolą mirties patalan, nebeleido jam vykdyti savo planų.

Atsisveikinti su velioniu į Jakubs and Son laidotuvių namus susirinko giminės, draugai ir pažįstami iš Clevelando apylinkių ir tolimų vietovių. Kun. P. Kidykui, SJ, tarus žodį ir sukalbėjus maldas, Dalia Orantaitė pravedė tolimesnę atsisveikinimo eigą. Plieno Vyrių vardu su idėjos broliu atsisveikino inž. Raimundas Kudukis, o inžinierių sąjun-

Juozas Augustinavičius su žmona Aldona ir dukterimis Birute ir Egle Memmingene 1947 m.

gos vardu tarė žodį inž. Stepas Matas. Ona Mikulskienė su velioniu atsisveikino čiuurlioniečių vardu. Iš Floridos atvykęs Jonas Daudėla atstovavo draugus ir bičiulius. Inž. Jaunutis Nasvytis, arch. Edvardas Kersnauskas ir inž. Raimundas Kudukis velionio kartą papuošė Plieno Vyrių trišpalvę vėliava.

Šeštadienio rytą į Dievo Motinos bažnyčią Juozą išlydėti į amžino poilsio vietą susirinko jo praradimą išgyvenantieji. Jo statytame bažnyčios bokšte skambėjo varpų muzika, plačiai nuaidint "Lietuva brangi" gartams po saulėtu vasaros dangumi. Pamaldas atnašavo kun. P. Kidykas, asistuojamas kun. A. Goldikovskio. Pamaldų metu jautriai

giedojo sol. Aldona Stempužienė Šuberto "Ave Maria" ir keletą kitų giesmių. Kelias į kapines nusitęsė ilga automobilių vilkstine. Ant kalnelio, šalia žmonos Aldonos ir jos brolio dr. Algirdo Nasvyčio, buvo paruoštas naujas kapas. Po trumpos maldos, sugiedojus "Marija, Marija" ir Lietuvos himną, laidotuvių dalyviai juodą kartą papuošė gyvomis gėlėmis. Kaitri saulė džiovino gėles ir ašaras...

Aurelija Balašaitienė

• PERKANT IR PARODANT NAMUS prašome kreiptis į ČIPKUS REALTY, 31715 Vine St., Willowick, Ohio 44094. Tel. 943-0910.

Superior Savings

ASSOCIATION

MOKAME AUKŠČIAUSIUS NUOŠIMČIUS UŽ SANTAUPŲ INDĖLIUS

Kiekviena santaupų sąskaita apdrausta iki
\$ 100,000.00

**NAUJAS PATARNAVIMAS
ATIDARYKITE SUPERIOR SAVINGS
ČEKIŲ SĄSKAITĄ**

Operacijos atliekamos be jokio mokesčio

Už įnašus mokame 5 1/4% palūkanų

PASKOLOS NAMAM IR STATYBAI

ATLIKITE VISAS FINANSINES OPERACIJAS

Superior Savings

Pagrindinis skyrius

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Telefonas: 481-3008

DARBO VALANDOS:

Kasdien nuo 9:30 iki 4:00, penktadieniais 9:30 iki 6:00,

šeštadieniais 9:30 iki 2:30, pirmadieniais uždaryta.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

Della E., William J. Sr.,

William J. Jakubs Jr. ir

Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

JAU GALIT ATSIKVIESTI SAVO GIMINES IR DRAUGUS IŠ LIETUVOS Į AMERIKĄ

APMOKAMAS PATARNAVIMAS: Atkvieskite savo gimines jus aplankyti! Greičiau mūsų teletype susisiektis su Maskva suteiks jums žinią apie kelionės paruošimą. Atsilankykite arba skambinkite mūsų įstaigai gavimui pilnų smulkmenų!

GROGER TRAVEL BUREAU

251 THE OLD ARCADE

TELEF. 621-6036

CLEVELAND, OHIO 44114

Vilties Draugijos šimtinei

A. A.

ONAI PAUTIENIENEI

mirus, vyrui dr. KAZIMIERUI PAUTIE-
NIUI, sūnums inž. ALGIMANTUI, dr. MIN-
DAUGUI ir dukrai prof. BIRUTEI bei arti-
miesiems reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba

A. + A.

ONAI PAUTIENIENEI

mirus, jos vyrui dr. KAZIMIERUI PAUTIE-
NIUI, dukrai prof. BIRUTEI, sūnums inž.
ALGIMANTUI, dr. MINDAUGUI ir jų šei-
moms gilią užuojautą reiškiamo ir kartu
liūdime

Emilija ir Romualdas Bielkevičiai
Rymantė ir Erdvilis Janulaičiai
Kimberly ir Jonas Bielkevičiai

A. A.

ONAI PAUTIENIENEI

mirus, jos vyrui Dr. KAZIMIERUI PAU-
TIENIUI, sūnums, dukteriai ir artimiesiems
reiškiamo nuoširdžią užuojautą

Ona ir Povilas
Skardžiai

A. A.

ONAI PAUTIENIENEI

mirus, Dr. KAZIMIERUI PAUTIENIUI, sū-
nums ALGIUI, MINDAUGUI ir dukrai BI-
RUTEI liūdesio valandose nuoširdžią užuo-
jautą reiškia

Antanas, Agna ir Ramūnė
Jonaičiai

A. A.

ONAI PAUTIENIENEI

mirus, jos vyrui dr. KAZIMIERUI PAUTIE-
NIUI, sūnums ALGIMANTUI ir MINDAU-
GUI, dukrai BIRUTEI ir visiems artimie-
siems nuoširdžią užuojautą reiškia

Dr. Henrikas Brazaitis

Rygiškių Jono gimnazijos abiturientų suvažiavimas Clevelande

Š. m. birželio 29-30 die-
nomis Eastlake City, Ohio,
rytinėje Cleveland pusėje,
vyko Marijampolės Rygiš-
kių Jono gimnazijos 1933-34
metų, IX laidos, abiturien-
tų suvažiavimas dr. Juozo
ir Brutės Skrinskų reziden-
cijoje.

Šis, 50-ties metų sukak-
ties nuo gimnazijos baigimo
Lietuvoje paminėjimas, jau
buvo antras suvažiavimas
toje pačioje vietoje. Pirmas-
sis — 40 metų minėjimas
— buvo 1974 metais.

Birželio 29 dienos vaka-
re prie pp. Skrinskų pa-
ruošto puošnaus ir turtingo
stalo susėdo iš trijų vals-
tybių (Amerikos, Kanados
ir Vokietijos) abiturientės-
abiturientai bendraklasiai
vakarieniauti. Po bendra-
klasio kun. J. Vaišnio mal-
dos ir užkandžių prasidėjo
minėjimo neformali progra-
ma. Pirmiausia pagerbti mi-
rusieji bendraklasiai. Vė-
liau bendraklasis A. Šlekys
pateikė visą eilę gimnazi-
jos laikų prisiminimų apie
to laiko Rygiškių Jono gim-
nazijos mokytojus ir moki-
nius. Pasirodo, kad iš vin-
jetėje rodomų 18 mokyto-
jų tik 2 yra likę gyvi. Vė-
liau kiekvienas dalyvaujan-
tis bendraklasis pasisakė
apie savo intymesnius iš-
gyvenimus arba pačioje
gimnazijoje, arba ją baigus,
kai dauguma išsiskirstė po
platųjį pasaulį. Suvažiavi-
me dalyvavo šie bendrakla-
siai:

1. V. Abraitis su žmona
iš Floridos,
2. B. Garkauskas-Garkū-
nas su žmona iš Kana-
dos,
3. A. Josiukas su žmona
iš Kanados,
4. V. Paulionis su žmona
iš Chicagos,
5. J. Skrinska su žmona
iš Eastlake City,
6. S. Skrinskaitė su vy-
ru, Stuttgart (Vokie-
tijos); baigusi metais
vėliau,
7. A. Šlekys iš Kanados;
žmona tuo laiku lankė-
si Lietuvoje; nuvežu-
si dovanų Lietuvoje
likusiems bendrakla-
siams,
8. P. Sakalauskas - Saka-
las su žmona iš Kana-
dos,
9. P. Simanauskas su
žmona iš Connecticut,
10. J. Vaišnys iš Chicagos,
11. J. Valiukėnienė-Ščiū-
kaitė su savo dukra iš
Bostono; vyras J. Va-
liukėnas miręs.

Charakteringa ir kartu
patetiška, kad toks pats 50
metų suvažiavimas, numa-
tytas Marijampolėje liepos
mėn. viduryje, tesitiki tik
6 bendraklasių!

Sekančios dienos, birželio
30 d., vidurdienyje susirin-

ko ir vėl tas pat būrys ben-
draklasių su jų artimai-
siais. Prie šio būrio prisi-
jungė ir Lietuvos žurnalis-
tų Sąjungos pirm. Jurgis
Janušaitis su ponija, kartu
su pp. Abraičiais atvykę į
Clevelandą VII Tautinių
Šokių šventėn.

Bendraklasių pasitarime
nutarta pasveikinti su visų
parašais Lietuvoje likusius
bendraklasių ir, nesitikint
išleisti Rygiškių Jono Gim-
nazijos monografijos pa-
skirti tam reikalui bendra-
klasių sudėtus \$700.00, se-
kančiai: Tautos Fondui —
\$200.00, Lietuvių Fondui
Amerikoje — \$200.00, Ka-
nados Lietuvių Fondui —
\$200.00 ir Vasario 16 die-
nos gimnazijai — \$100.00.

Šiame pasitarime taip pat
buvo išrinkta komisija iš
dr. J. Skrinskos, kun. J.

Vaišnio ir A. Šlekio, kurie
nutars kada ir kur įvyks
sekantis suvažiavimas. To-
kiam suvažiavimui buvo
pasiūlytos dvi vietos: Ka-
nada arba Florida.

Pavakarėje, dėkojant šei-
mininkams pp. Skrinskams
ir linkint vieni kitiems svei-
katos bei pasisekimo, "no-
roms - nenoroms" pradėta
skirstytis, nes reikėjo sku-
bėti į Clevelandą į Tauti-
nių Šokių Festivalio atida-
rymą prie Dievo Motinos
šventovės "Rūpintojėlio"
paminklo. (va)

• PATRIA prekybos na-
muose, 794 E. 185 Street,
Clevelande, yra didelis pa-
sirinkimas vietinių ir im-
portuotų maisto produktų,
įvairių skanumynų, lietu-
viškos juodos duonos, o do-
vanų skyriuje yra gintaro,
plokštelių, audinių, knygų
ir lietuviškų sveikinimo
kortelių. Prašome atsilan-
kyti. Telefonas 531-6720.

A. + A.

ONAI PAUTIENIENEI

mirus, jos vyrui dr. KAZIMIERUI, dukrai
prof. BIRUTEI, sūnums inž. ALGIMANTUI
ir dr. MINDAUGUI su šeimomis reiškiamo
nuoširdžią užuojautą

Veronika ir Antanas Garmai
Lina Slabokienė
El. ir Vyt. Mazoliauskai
Elena ir Povilas Mikšiai
Apolina ir Linas Staškūnai
Juliya ir Adolfas Šalkauskai
Danutė ir Rapolas Valodkai

A. A.

KOSTUI JUODĖNUI

Lietuvoje mirus, jo sūnui dr. EDMUNDUI
JUODĖNUI su šeima reiškiamo nuoširdžią
užuojautą ir kartu liūdime netekus mielo
giminaičio

Elena, Vytautas ir Antanas
Musteikiai

A. + A.

KOSTUI JUODĖNUI

mirus Lietuvoje, jo sūnui dr. EDMUNDUI
ir BIRUTEI JUODĖNAMS ir jų šeimai reišk-
kiamo nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Elena ir Povilas Mikšiai
Lina Slabokienė
Juliya ir Adolfas Šalkauskai

• **Pavergtųjų Tautų Savaitės** 25 metų minėjimas ir eiseną Clevelando miesto centre įvyks š. m. liepos 21 d., šeštadienį, 1 val. p. p. Ruoškitės visi dalyvauti ir pareikšti viešą protestą prieš Sov. Sąjungos neteisėtą Lietuvos ir kitų kraštų okupaciją.

• **Senojo pasaulio festivalis** prasidės rugpiūčio 1 ir baigsis tradiciniu paradu sekmadienį, rugpiūčio 5. Tai pats linksmiausias ir gyviausias E. 185 gatvės rajono vasarinis įvykis, kurį aplanko apie 200,000 žmonių.

Didžioji palapinė bus šv. Juozapo gimnazijos sporto stadijone. Tautybių prekyštalčiai su valgiais bus patogioje vietoje prie E. 185

gatvės. Programoje dalyvaus 12 polkų orkestrų, tautinių šokių grupės, TV ir radijo pranešėjai.

Naujovė — geriausios sriubos kontestas. Šeimininkės gali pasigaminti sriubą namuose. Festivalio aikštėje bus įrengti prietaisai sriubai sušildyti. Yra trijų kategorijų sriubos — skaidriosios, pilkosios ir tirštosios. Kontesto anketos gaunamos pas E. 185 gatvės prekybininkus ir Lietuvių klube.

Lietuvių klubas ir Lithuanian Village taip pat dalyvaus festivalio programoje.

• **Lietuvių klubo metinė gegužinė** įvyks sekmadienį, rugpiūčio 12. Ir šią vasarą gegužinė įvyks Austrų sodyboje prie Pekin Road.

Prašom nedelsdami įsigyti klubo nario bilietus, kad galėtumėte be mokesčio dalyvauti gegužinėje.

• **Lietuvių Sodyba Clevelande** jau pradėjo gyventojų registraciją. Priimami asmens virš 62 metų ir bet kokio amžiaus invalidai. Nuoma už butą, šildymą ir elektrą pagal valdžios nuostatus — 30% nuo visų pajamų.

Registruotis skambinant ar rašant Lietuvių sodybos administratorei Danai Čipkienei, 216-943-0910, adresas: 31715 Vine St., Willoughick, Ohio 44094.

Jau yra daug užsiregistravusių, ir jų skaičius kasdien didėja. Užsiregistravusiems išsiuntinėti pareiškimai. Jie turi būti greitai gražinti administratorei. Jei kas turėtų kokių sunkumų aplikaciją užpildyti, administratorė sutinka pati tai atlikti, jei bus atsiųsta surašytos visos reikalingos informacijos, kaip Social Security Nr., pajamos ir t. t. Liepos mėnesį visos aplikacijos turi būti sutvarkytos, o rugsėjo mėn. visa sodyba turi būti apgyvendinta. Todėl reikia veikti nieko nedelsiant.

• **Nijolė ir Pranas Puškoriai** atostogauja Europoj ir siunčia Dirvai, savo draugams ir pažįstamiems geriausius linkėjimus.

• **Prancūzų folkloro grupė iš Bourgogne** atvyksta į Clevelandą ir duos du spektaklius dainų ir šokių rugpiūčio 4 d. 8 val. vak. John Carroll universitete, Kulas auditorijoje ir rugpiūčio 5 d. 4 val. vak. Cleveland Museum of Natural History, Wade Oval. Dėl bilietų ir rezervacijų skambinti 729-2740.

• **Katalikų charismatic konferencija** įvyks rugpiūčio 11 ir 12 d. d. Richfield koliziejuje. Laukiama apie 10,000 asmenų. Konferenciją globoja vysk. A. Pilla.

NORITUMĖT GYVENTI FLORIDOP?

Moteris, ar pora — ieškomi pagelbėti prižiūrėti 5-įj butų namą, pajūry: N. Hollywood Beach, Fla.

Paskambinkit — susitarsim. Tel. 1-305-922-4353.

(27-29)

Savininkas parduoda gražų namą, gražioje sodyboje, Parmos aukštesnėje apylinkėje. Sodyba papuošta dekoratyviniais medžiais ir vaisiniais krūmais. Didžkeliai ir mokyklos arti. Skambinti: 842-3829.

FOR RENT

Lake-Shore — E. 152 (5) rooms Apt., appl. Mature adults, no pets or children. \$160.00 Mo. 885-5766.

A. A.

ONAI LIUIMIENEI

mirus, jos vyrui JUOZUI LIUIMAI, seserims STEFANIJAI, MARYTEI, visai RYDELIŲ šeimai ir visiems artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime

Barbara ir Vacys
Petkai
Jadvyga ir Vladas
Dautai

A. A.

ONAI LIUIMIENEI

mirus, vyrui JUOZUI, seserims STEFANIJAI, MARYTEI ir visiems artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą

Aldona ir Edis
Blumentaliai
Aldona ir Jonas
Rasteniai

A. A.

ONAI LIUIMIENEI

mirus, jos mylimam vyrui JUOZUI LIUIMAI ir seserims bei artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą ir kartu liūdime

Jonas ir Stasė Kazlauskai
su šeima

A. A.

BIRUTEI MALCANIENEI

mirus, reiškiame nuoširdžią užuojautą jos seseriai p. ELENAI VYŠNIAUSKIENEI, dukroms ALDONAI ir REGINAI, sūnui VYTAUTUI, jų šeimoms ir artimiesiems

Eduardas, Stasė ir Nijolė
Kersnauskai

A. A.

BIRUTEI MALCANIENEI

mirus, jos dukroms, sūnui, seseriai ELENAI VYŠNIAUSKIENEI ir visiems artimiesiems nuoširdžiausią užuojautą reiškiame ir kartu liūdime

Ona ir Povilas
Skardžiai

Vilties Draugijos šimtininkui

A. A.

INŽ. JUOZUI AUGUSTINAVIČIUI

mirus, dukterims BIRUTEI ir EGLEI su šeimomis bei artimiesiems, reiškiame nuoširdžią užuojautą

Vilties Draugijos Valdyba

Mūsų bičiuliui

A. A.

INŽ. JUOZUI AUGUSTINAVIČIUI

mirus, dukroms BIRUTEI ir EGLEI su šeimomis bei artimiesiems reiškiame nuoširdžią užuojautą

Eugenija ir Vytautas
Meškauskai

Dipl. inž. JUOZUI AUGUSTINAVIČIUI

mirus, liūdinčiom dukterims EGLEI ir BIRUTEI su šeimom ir giminėms reiškiame gilią užuojautą!

Seni studijų draugai

Irena ir Eugenijus
Manomaičiai

DIRVA

A. A. Petrui Mitalui,
ALT S-gos Philadelphijos
skyriaus nariui mirus, jo
atminimui buvo suaukōta
tautinės minties laikraščiui
Dirvai paremti 240 dol.

Aukojo šie asmenys:
A.L.T. S-gos Philadelphijos
skyrius 20.00

Vyt. Matonis 10.00
H. Misliauskas 10.00
G. R. Mironai 20.00
V. Buinienė 10.00
Č. Tamašauskas 10.00
Petras Vaskys 10.00
Vincentas Gruzdis 10.00
Juozė Augaitytė 10.00
Voldemaras Banevičius ..10.00
Henrikas Savickas 10.00

Mirus tautinės minties puoselėtojai ir
A.L.T. S-gos Philadelphijos skyriaus kelių
kadencijų valdybos pirmininkai

PETRUI MITALUI,
jo žmonai NORAI, sūnui POVILUI-VYGAN-
TUI ir dukrai GINAI su šeimomis, nuošir-
džią užuojautą reiškia, netekus mylimo as-
mens, dalinasi jų skausmo valandoje ir kar-
tu liūdi —

A.L.T. S-gos, Philadelphijos
skyrius

Vilties Draugijos šimtiniui ir buv.
ilgamečiui ALT S-gos Philadelphijos sky-
riaus pirmininkui

PETRUI MITALUI
mirus, žmonai NORAI, sūnui POVILUI ir
dukrai GINAI su šeimomis, reiškiamo nuo-
širdžią užuojautą

ALT S-gos Valdyba
ir
Vilties Draugijos Valdyba

Korp! Neo-Lithuania Filisteriui

PETRUI MITALUI
iškeliavus amžinybėn, žmoną NORĄ, sūnų
POVILĄ, dukrą GINĄ ir jų šeimas, nuošir-
džiai užjaučia

Aleksandra ir Vincentas
G r u z d ž i a i

A. t A.

PETRUI MITALUI
mirus, jo žmonai ir šeimai gilią užuojautą
reiškia ir kartu liūdi

Leono Kaulinio šeima

Algirdas Valius 10.00
G. Bakuckienė 5.00
J. Klausa 10.00
F. Andriūnas 15.00
S. J. Melnikai 10.00
J. A. Stiklorius 10.00
Br. Impolenienė 10.00
V. ir V. Jankus 10.00
P. S. Dideliai 10.00
Antanina Spakauskienė 10.00
Algis Spakauskas 5.00
Rimas Spakauskas 5.00

• **Petras Didelis,** ALT
S-gos Philadelphijos sky-
riaus pavestas, atsiuntė
Dirvai 240 dol., suaukuotus
a. a. Petro Mitalo atmini-
mui.

• **Didžiosios Britanijos**
lietuvių katalikų bendrija
gegužės 19 d. įvykusiame
suvažiavime priėmė rezol-
uciją pristatyti disidentą
Viktorą Petkų Nobelio tai-
kos premijai. Stasys Kas-
paras suvažiavimo įgaliotas
Norvegijos Nobelio Institu-
tui persiuntė rezoluciją.

• **Jungtinis baltų komite-
tas** (Joint Baltic American
National Committee) ieško
naujo direktoriaus nuo š.
m. rugsėjo mėn., su pradine
metine alga 20,000 dol.

Kandidatas šiai vietai tu-
ri būti estų, latvių ar lietu-
vių tautybių, ne jaunesnis
21 m. amž., baigęs kolegiją,
turįs automobilį. Dėl smul-
kesnių informacijų skam-
binti (301) 340-1954.

• **Anatolijus Milūnas**
Reagano - Bush rinkiminės
kampanijos komiteto pa-
skirtas lietuvių balsuotojų
kampanijos pirmininku.

DIRVOS RĖMEJAI

Atnaujindami prenume-
ratą ir kitomis progomis
Dirvai paremti aukojo:

J. Balbatas, Cleveland ..33.00
L. Almario, Brooklyn 5.00
Rūta ir Petras Sakai,
Glendale 50.00
J. Petronis, Los Angeles 33.00
I. Straukas, Chicago 3.00
A. Kuolas, Toronto 8.00
L. Barmus, Chicago 5.00
K. Žolynas,
Ormond Beach 5.00
K. Ralys, Cleveland 15.00
M. Šimkus, Chicago 8.00
A. Samušis, Richmond Hill 8.00
Vl. Šniolis, St. Petersburg 12.00
V. Pausa, Wallingford .. 3.00
P. Balčiūnas, Hot Springs 3.00
Gr. Kavaliūnas, Rochester 3.00
P. Matulionis, Sturgis 8.00
A. A. Petrui Mitalui mirus,
jo atminimui aukos ..240.00
M. Tonkūnas, Chicago ..10.00
J. Petružis, Milton 23.00
A. Antanėlis, Omaha 8.00
K. Tuskenis,
W. Palm Beach 3.00
M. Orantas, Roseville 10.00
Br. Dūda, Valencia 51.00
K. Tirva, Omond Beach 8.00
B. Gedvilienė, Willowick 8.00
K. Žemeckas, Indianapolis 5.00
J. P. Nasvytis, Avon 8.00
K. Grigas, Salinas 3.00
A. Zatkus,
Redondo Beach 50.00
B. Juodelis,
Downers Grove 3.00
Dr. E. Druktenis,
Palm Harbor 100.00
A. Drasutis, Chicago 5.00
J. Gepneris, Chicago 3.00
A. Dagilis, Westland 5.00
J. Savickas, Chicago 8.00

Kazimieras Pocius, Vilties draugijos vicepirmininkas, pasi-
ruošęs sutikti savo sodyboje. Beverly Shores, Ind., rugpiūčio
4 d., šeštadienį, svečius iš Chicagos, Clevelando ir kitų vietų,
atvykstančius į ALT S-gos East Chicagos rengiamą Dirvai pa-
remti gegužinę.

BEVERLY SHORES, IND.

DIRVAI PAREMTI GEGUŽINĖ
įvyks š. m. rugpiūčio 4 d., šeštadienį,
Elenos ir Kazimiero Pocių sodyboje,
532 Lake Shore County Rd., Beverly
Shores, Ind.

Rengia Amerikos Lietuvių Tautinės
Sajungos East Chicagos skyrius.

Bus geras maistas, baras, loterija, gra-
ži muzika ir kitos pramogos.

Atvykę nesigailėsite. Pradžiai 12 val.
Dėl smulkesnių informacijų skambinkite
(219) 879-7732.

Visi maloniai kviečiami dalyvauti.

ALT S-GOS EAST CHICAGOS
SKYRIAUS VALDYBA

A. Meilus, Cleveland 8.00
Rev. S. Neimanas,
Evanston 3.00
L. Kaulinis, Philadelphia 20.00
**Visiems aukotojams nuo-
širdžiai dėkojame.**

• **Baltų Laisvės lygos** ad-
vokatas Jack Treiman lie-
tuvių, latvių, ir estų jauni-
mo grupių vardu pateikė
Los Angeles teismui skun-
dą, reikalaujamas Los An-
geles Olimpinių komitetą at-
šaukti draudimą dalyvauti
toms grupėms didžiajame
olimpiados atidarymo para-
de. Draudimo neatšaukus,
prašo teismą parado visai
neleisti.

Raudoniesiems pataikau-
jantis milijonierius Olimpi-

nio komiteto pirmininkas
Peter Ueberroth draudimą
uždėjo tuo pagrindu, kad
Baltijos valstybės neegzis-
tuojančios ir olimpiadoje
nedalyvaujančios. Kitą by-
lą Ueberroth'ui kelia Los
Angeles, policijos vadas,
kurį jis viešai pavadino
"širdyje nacių". Amerikos
saugumo organų nuomone,
sovietams ir jų satelitams
iš olimpiados pasitraukus,
terorizmo pavojus padidė-
jęs. Mat visą tarptautinį te-
rorizmą organizuoja sovie-
tai. Anksčiau buvo daroma
prielaida, kad, sovietams
dalyvaujant, savo teroristus
gal būtų ir pristabdę. Dabar
gi terorizmas gali pasireikš-
ti visu smarkumu.